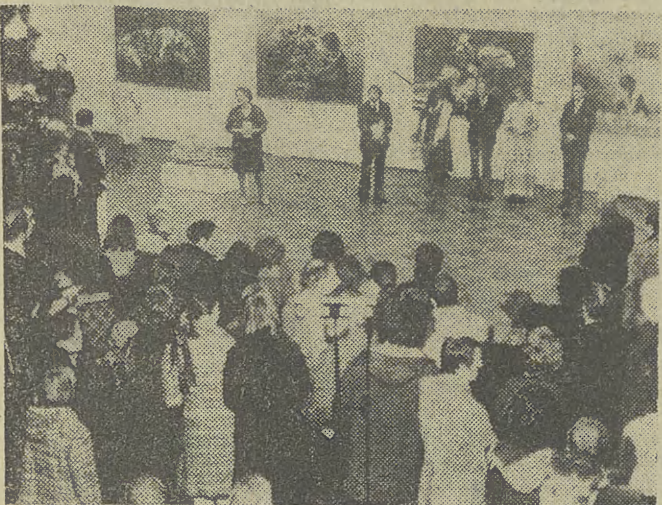

Podpisanie umów
polsko-hiszpańskich

W Madrycie zakończyły się 15 bm. rozmowy ministrów spraw zagranicznych Polski i Hiszpanii, E. Wojtaszka i M. Orejll. W toku rozmów szczególną uwagę poświęcono przygotowaniu do madryckiego spotkania przedstawicieli wszystkich państw — sygnatariuszy Aktu Końcowego KBWE, problemom odprężenia militarnego oraz niektórym sprawom stosunków dwustronnych. Ministrowie podpisali dwie umowy polsko-hiszpańskie: o współpracy naukowo-technicznej oraz o zapobieganiu podwójnemu opodatkowaniu.

Otwarcie VIII Spotkań Krakowskich

Wczoraj w Pawilonie BWA odbyło się otwarcie VIII Ogólnopolskiej Wystawy Malarstwa i Rzeźby — „Spotkania Krakowskie 79”

W uroczystym wernisażu uczestniczyli m. in. kierownik Wydziału Pracy Ideowej Wychowawczej KK PZPR Jan Broniek, wiceprezydent m. Krakowa Jan

**BANK LUDZKICH
SERC**

Dziękujemy

- Mieszkańcy Domu Rencistów przy ul. Praskiej serdecznie dziękują:
- Spółdzielni Inwalidów im. Komuny Paryskiej za nieodpłatne wczasy, z których skorzystało 5 osób;
- Zespołowi „Elegia” z Rudnika koło Sulkowic za przybycie do Domu z pięknym programem muzyczno-wokalnym;
- Spółdzielni Dziewiarskiej w Tyńcu za przekazanie resztek wełny, bardzo przydatnych w terapii zajęciowej.
- Mieszkańcy Domu Pomocy Społecznej dla Dorosłych przy ul. Bahińskiego składają za naszym pośrednictwem podziękowania:
- dyrekcji i aktorom Teatru „Bagatela” za radość jaką sprawiło im obejrzenie ciekawego spektaklu;
- nauczycielom i uczniom Szkoły Podstawowej nr 53 za zorganizowanie występu związanego tematycznie z „Dniem Wojska Polskiego”. (hs)

Sytuacja w Teheranie

Studenti irańscy nadal okupują budynek ambasady USA w Teheranie. Wczoraj powiadomili oni telefonicznie departament stanu, iż odrzucili propozycję rządu irańskiego w sprawie zwolnienia niektórych zakładników amerykańskich przetrzymywanych w ambasadzie. Rzecznik ONZ oświadczył w Nowym Jorku, że Iran wyraził zgodę, by przedstawiciel sekretarza generalnego ONZ odwiedził przetrzymywanych zakładników.

(O konflikcie Waszyngton — Teheran piszemy szerzej na str. 2.)

ZBIGNIEW WODECKI

zaprasza do sali Operetki Krakowskiej — ul. Lubież 45
w niedzielę 25 listopada o godz. 17 i 19.30.

W koncercie udział wezmą:
Krystyna Pronko i Zofia Kamińska.

Bilety do nabycia w FilMOTECHNIE, ul. św. Krzyża 5, Pasaż Bielański, w „Orbisie” w Nowej Hucie oraz w biurze Estrady, ul. Szpitalna 40, tel. 264-81, 236-64. K-8115

Cena 1 zł

echo

KRAKOWA

ROK XXXIV PISMO POPOŁUJNIOWE Nr 258 (10523)
ODZNACZONE ZŁOTĄ ODZNAKĄ M. KRAKOWA

Kraków, 16, 17, 18 listopada 1979 r.

W GENEWIE zakończyła się ogólnoeuropejska konferencja państw-sygnatariuszy Aktu Końcowego KBWE, poświęconą rozwojowi i pogłębieniu międzynarodowej współpracy w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego. Obok przedstawicieli rządów krajów europejskich oraz USA i Kanady, w obradach brał udział reprezentanci kilkudziesięciu organizacji międzynarodowych, w tym RWPG i EWG. Przyjęto jednomyślnie międzynarodową konwencję w sprawie zapobiegania transgranicznemu przenoszeniu zanieczyszczeń

ZE ŚWIATA

powietrza na dalekie odległości oraz międzynarodową deklarację na temat rozwijania ogólnoeuropejskiej współpracy w dziedzinie stosowania technologii bezopadowych i mało zanieczyszczających środowisko.

MIEDZYNARODOWE koła polityczne i wojskowe w Brukseli oceniają zakończoną 14 bm. w Hadze sesję Grupy Planowania Nuklearnego NATO (NPG) jako poważny krok naprzód w kierunku przygotowania gruntownej decyzji o produkcji i rozmieszczeniu nowych broni „eurostrategicznych” — pocisków Pershing II i Cruise.

TRYGODNIK Ilustrowany „Stern” w numerze z 15 bm., opublikował obszerną dokumentację okrucieństw popełnionych przez gestapo w okupowanej Polsce. Na kilkunastu stronach czasopismo przynosi 25 zdjęć z pamiętnego albumu, które zgromadził nieznany z nazwiska gestapowiec, pełniący zapewne swoje krwawe funkcje w naszym kraju.

V Zjazd TPR Dla dobra rodziny

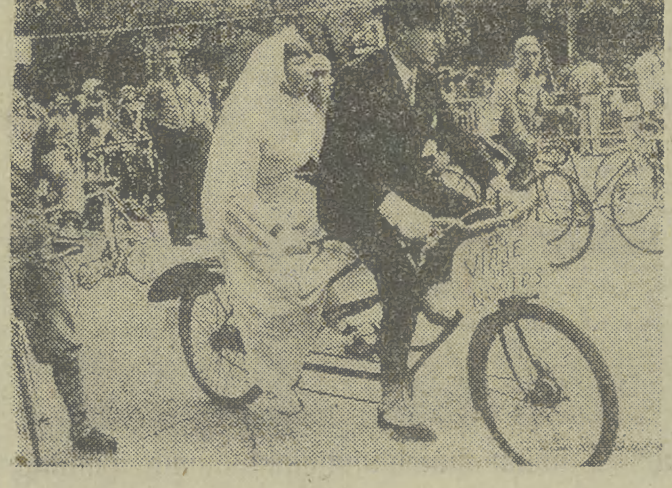
15. bm. obradował w Warszawie V Krajowy Zjazd Towarzystwa Planowania Rodziny — czteremilionowej organizacji społecznej inicjującej różne przedsięwzięcia służące umacnianiu wartości polskich rodzin. W imieniu Biura Politycznego i sekretarza KC PZPR Edwarda Gierka oraz rzędu i prezesa Rady Ministrów Piotra Jaroszewicza, członek Biura Politycznego KC PZPR, wiceprzewodniczący Rady ds. Rodziny — wicepremier Mieczysław Jagielski serdecznie pozdrowił uczestników Zjazdu.

Wprowadzenia do dyskusji dokonał przewodniczący ZG TPR — Bolesław Górnicki, (Dokończenie na str. 2)

Nowa Miss Świata

LONDYN
Tytuł Miss Świata zdobyła GINA SWAINSON z Bermudów. Wybory odbyły się w czwartek w Londynie.

MADRYT. W protestacyjnym rajdzie rowerzystów, walczących o ochronę naturalnego środowiska, wzięło udział około 70.000 osób; znalazła się wśród nich nawet para nowożeńców.

Przedstawiciele „Lot”-u zameldowali E. Gierkowi
o pomyślnej realizacji zobowiązań

Stały rozwój polskiego przemysłu lotniczego

Osiągnięcia polskiego przemysłu lotniczego w latach siedemdziesiątych, nieustanny rozwój współpracy z przodującym w tej dziedzinie techniki i produkcji przemysłem lotniczym ZSRR pokazuje otwarta 15 bm. na terenie portu lotniczego Warszawa-Okęcie wystawa pn.: „Udział przemysłu lotniczego w realizacji uchwał VI i VII Zjazdów Partii”.

Na uroczystości otwarcia wystawy i pokazu nowoczesnego sprzętu lotniczego w powietrzu przybyli: I sekretarz KC PZPR — Edward Gierk oraz przewodniczący Rady Państwa — Henryk Jabłoński i prezes Rady Ministrów — Piotr Jaroszewicz.

Sesja FAO

Na XX Konferencji Organizacji ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO), w Rzymie, toczy się debata generalna. 15 bm. zabrał w niej głos polski minister rolnictwa — Leon Kłonica.

Min. L. Kłonica oświadczył m. in., że program FAO powinien objąć swym zakresem nie tylko problemy związane z trudnościami, z jakimi spotykają się kraje rozwijające się, ale także problemy związane z racjonalnym wykorzystaniem posiadanych potencjałów połowowego, naukowego i przetwórczego w krajach o ograniczonym dostępie do żywych zasobów morza. Do krajów takich należy m. in. Polska. Celem tego programu powinno stać się zapewnienie spożycia ryb na odpowiednim poziomie we wszystkich krajach, w których jest niższe od przeciętnego spożycia światowego zakładanego na 2000 rok.

Wybitni specjaliści o konserwacji zabytków

W komnatach Zamku Królewskiego na Wawelu zainaugurowane zostały wczoraj obrady Międzynarodowego Sympozjum Konserwacji Zabytków, Architektury i Urbanistyki, poświęcone wymianie najnowszych koncepcji i idei konserwacji i adaptacji do współczesnych potrzeb staromiejskich, zabytkowych zespołów.

Wybitnych specjalistów z kraju i Europy powitali: wiceminister kultury i sztuki, generalny konserwator zabytków PRL prof. Wiktor Zin, wiceprezydent Krakowa Andrzej Żmuda i rektor Politechniki Krakowskiej (która jest organizatorem sympozjum) prof. Bolesław Kordas.

Następnie goście zwiedzili Wawel i kamieniczki przy ul. Kanoniczej i w Rynku Głównym. Główne obrady sympozjum rozpoczęły się dzisiaj w Ośrodku Pracy Twórczej Politechniki w Janowicach. (es)

Język polski w światowym systemie nauczania

Język polski wprowadzony został do światowego systemu nauczania języków obcych.

15 bm. w Londynie odbyła się uroczystość wypuszczenia na rynek lingwistyczny kompletnego zestawu do nauki języka polskiego dla osób pochodzących z angielskiej strefy językowej.

Przybyła delegacja przemysłu lotniczego ZSRR z ministrem Wasilijem Kazakowem.

Obecny był ambasador ZSRR — Borys Aristow.

Witając gości minister przemysłu maszynowego Aleksander Kopeć podkreślił pomoc Kraju Rad w rozwoju polskiego przemysłu lotniczego. Nowe możliwości otworzył przed nim obecnie udział w budowie radzieckiego aerobusu Il-86.

Następnie goście zwiedzili wystawę, mówiącą o 50-letniej tradycji polskiego przemysłu lotniczego, o jego obecnej pozycji drugiego w świecie producenta samolotów rolniczych i szybowców, czwartego wytwórcy śmigłowców. Wykonany w Polsce sprzęt pracuje w ponad 50 krajach wszystkich kontynentów.

Najlepszym świadectwem wielkich dziś możliwości produkcyjnych jest zaprezentowany na wystawie, a wykonany w WSK Mielec potężny zespół sterzenia do radzieckiego samolotu trzeciej generacji Il-86. Na płycie lotniska eksponowany jest po raz pierwszy w Warszawie przybyły ze Związku Radzieckiego samolot Il-86 — imponująca maszyna, która zabiera na pokład 350 pasażerów i rozwija prędkość podróżną blisko 100 km na godzinę.

E. Gierkę zatrzymał się przy zespole sterowania Il-86. Jego pionowa część ma wysokość prawie 11 m, pozioma zaś rozpiętość ponad 20 m; całość waży ok. 5 ton (tj. więcej niż najcięższe produkowane u nas dotychczas samoloty).

Goście zwiedzili wnętrza aerobusu, słuchając wyjaśnień udzielanych przez min. Kazakowa i głównego konstruktora „Il-86”, Giearicha Nowożyłowa. W pierwszej połowie lat 80-ych — w

zamian za dostarczane zespoły — otrzymywać będziemy z ZSRR te potężne samoloty dla naszego lotnictwa pasażerskiego.

Duże zainteresowanie wzbudził także, zaprezentowany po raz pierwszy, lekki samolot wielozadaniowy An-28. Samolot, przeznaczony do przewozu kilkunastu pasażerów lub 1700 kg ładunków z prędkością 300—350 km/godz., służyć będzie przede wszystkim do obsługi komunikacji lokalnej, międzywojewódzkiej.

Podczas zwiedzania wystawy przedstawiciele załogi „LOT”-u zameldowali E. Gierkowi o pomyślnej realizacji zobowiązań podjętych dla uczczenia 35 rocznicy PRL i dodatkowych postanowieniach dla uczczenia zbliżającego się VIII Zjazdu Partii. W wyniku realizacji tych postanowień „LOT” przewiezie w tym roku dodatkowo 100 tys. pasażerów, zwiększając znacznie wpływ przedsiębiorstwa, w tym wpływy dewizowe o ok. 10 mln zł dew.

Ustąpienie pułkownika Natuscha Buscha

BUENOS AIRES
Sytuacja w Boliwii uległa dziś w nocy gwałtownej zmianie. Po północy minister obrony, płk Natusch Busch, który objął władzę po przewrocie wojskowym 1 bm. i ogłosił się prezydentem Boliwii, zgodził się zrezygnować z tej funkcji. Minister dodał, że nowy szef państwa wybrany zostanie przez parlament 16 bm. Wcześniej największa centrala związkowa Bolwijska Centrala Robotnicza odrzuciła propozycję pułkownika Buscha w sprawie współdziałania z nim w rządzeniu krajem. Przeciwno Buschowi wystąpiła również znaczna część armii.

ZDOBYWAMY ODZNAKĘ PRZYJACIELA KRAKOWA

Wielkie zainteresowanie naszą akcją

Akcja ZDOBYWAMY ODZNAKĘ PRZYJACIELA KRAKOWA cieszy się coraz większym zainteresowaniem. W inauguracyjnych wycieczkach wzięło udział blisko 1500 krakowian, w kolejnych, które odbyły się w minioną niedzielę, spacerowało już 1700 osób! Zapraszamy wszystkich Czytelników, czeka na Was odznaka PRZYJACIELA KRAKOWA.

Jutro wolna od pracy sobota, w tym dniu urządzamy dla uczestników akcji dodatkowe wycieczki, a w niedzielę, tak jak zawsze, spacerujemy po trzech odrębnych trasach. Zapraszamy!

A oto program najbliższych imprez, które organizujemy w ramach akcji ZDOBYWAMY ODZNAKĘ PRZYJACIELA KRAKOWA:

SOBOTA, 17 BM.
Dla wszystkich jedna trasa pn. „MUZEUM LOTNICTWA I ASTRONAUTYKI” — zbiórka między godziną 10.30 a 12.00 przy wejściu do Muzeum, dojazd tramwajami w kierunku Nowej Huty, wysiadamy na przystanku Włoczyża, przed pawilonem handlowym „Hermes”.

NIEDZIELA, 18 BM.
● Odznaka brązowa — KRAKÓW ROMANSKI — zbiórka między godziną 11.30 a 12.00 na Rynku Głównym. Zwiedzimy m. in. kościoły: św. Wojciecha i św. Andrzeja.
● Odznaka srebrna — OD FLORENCJI DO KLEPARZA — zbiórka między godziną 12.30 a 13.00 na Rynku Głównym. Program przewiduje dokładne poznanie dziejów dawniej odrębnego miasta, założonego przez Kazimierza Wielkiego w XIV wie-

ku, zwanego początkowo Florencją a później Kleparzem (zwiedzamy m. in. kościół św. Floriana);

● Odznaka złota — ODNOWA KRAKOWA — zbiórka między godziną 10.00 a 10.30 na Rynku Głównym. Poszczególne grupy zwiedzą jeden z trzech odnowionych obiektów zabytkowych: Dom Polonii, restaurację Wierzynek i Dom Filatelistów. Uwaga: ilość miejsc ograniczona, w wypadku zbyt dużej frekwencji, wycieczki te powtórzymy w innym terminie;

Uczestnicy naszej akcji, którzy zdobywają odznakę w stopniu złotym z pawim piórem, wybierają dowolną trasę. Przypominamy, że specjalne prelekcje związane z historią i sztuką Krakowa rozpoczyna się 9 grudnia.

Dokładne miejsce zbiórki w niedzielę, 18 bm.: Rynek Główny, koło Sukiennic przy wejściu do biura „Wawel-Touristu”.

Jeszcze raz serdecznie zapraszamy wszystkich krakowian do udziału w naszych imprezach. (KAS)

Jutro pogoda w rejonie Krakowa kształtować się będzie w zaskakująco niskim. Zachmurzenie duże z wielokrotnymi przejaśnieniami rozpozgonieniami. W nocy i rano lokalnie mgły zamglenia. W ciągu dnia niewielkie opady deszczu i deszczu ze śniegiem. Wiatr południowo-wschodni i południowy, prędkość 4—8 m/s. Temperatura maksymalna dniami 4—7, lokalnie do 10, minimalna nocą od plus 2 do minus 1. Drogi śliskie. (w)

Posiedzenie Rady Państwa

15 bm. odbyło się w Belwedrze posiedzenie Rady Państwa.

Rada Państwa dokonała oceny efektywności działalności koordynacyjnej rad narodowych i terenowych organów administracji państwowej w stosunku do jednostek im nie podporządkowanych.

Rada Państwa wskazała, że istnieją dalsze możliwości i potrzeby doskonalenia istniejącego systemu koordynacji. Istnieje też potrzeba konsekwentniejszego egzekwowania od jednostek nie podporządkowanych zgodności i ustaleń zawartych w uchwałach rad narodowych.

RADA PAŃSTWA ratyfikowała:

1) układ między PRL a Japonią o handlu i żegludze; 2) konwencję o przekazywaniu i wykorzystywaniu danych zdalnego badania Ziemi i kosmosu; 3) konwencję o przekazywaniu osób skazanych na karę pozbawienia wolności w celu odbycia kary w państwie, którego są obywatelami; 4) międzynarod-

dową konwencję o bezpiecznych kontenerach (KKB); 5) poprawki do konwencji o Międzynarodowej Morskiej Organizacji Doradczej; 6) konwencję nr 113 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącą badania lekarskiego rybaków.

Mianowano Władysława Domagałę ambasadorem nadzwyczajnym i pełnomocnym PRL w Socjalistycznej Republice Związku Birmańskiego; funkcję tę będzie on pełnił obok stanowiska ambasadora PRL w Bangladeskiej Republice Ludowej.

Uwzględniono prośby 28 osób o nadanie polskiego obywatelstwa.

DOROBK i perspektywy dalszego rozwoju działalności Towarzystwa Przyjaciół Dzieci były 15 bm. — w przeddzień VIII Krajowego Zjazdu tej organizacji w Warszawie, tematem sympozjum naukowego odbywającego się pod hasłem „Jesteśmy wszędzie tam, gdzie dzieci potrzebują pomocy”.

80 NAUKOWCÓW z Bulgarii, CSRS, Rumunii, NRD, Polski, RFN, Rumunii, Węgier i ZSRR wzięło udział w zakończonej w Zakopanem konferencji „Zastosowanie mikroskopów elektronowych do badań w biologii, medycynie i technologii”.

NA ESTRADZIE Domu Kultury-Budowlanych we Wrocławiu rozpoczęło się IV ogólnopolskie spotkanie muzykujących rodzin, zorganizowane pod patronatem Ministerstwa Kultury i Sztuki oraz CRZZ.

Konferencja Sprawozdawczo-Wyborcza PZPR w Nowej Hucie

Upowszechniać dobrą robotę

Z udziałem sekretarza KK PZPR H. Michalskiego, prezydenta m. Krakowa E. Barszcza, I sekretarza KF PZPR Kombinatu HL — J. Nowotnego i przewod. KRZZ — A. Dalkowskiego obradowała wczoraj Konferencja Sprawozdawczo-Wyborcza PZPR Nowa Huta.

Referat Egzekutywy KD podsumowujący działalność partijną, społeczną i gospodarczą dzielnicy wygłosił I sekretarz KD — A. Mroczka. Przypominając, iż w latach siedemdziesiątych nastąpił wzrost mieszkańców o 60 tys. obywateli, podkreślił, że Nowa Huta jest dziś ponad 223-tysięczną dzielnicą. A zatem liczy tyle mieszkańców, ile liczył ich cały przedwojenny Kraków.

Na temat perspektyw rozwoju Nowej Huty mówił naczelnik dzielnicy Z. Zareba.

Podczas konferencji, wystąpiło 21 dyskutantów. Na wstępie H. Winiarski z „Prefabetu” w imieniu komisji problemowych przedłożył wnioski i postulaty wniesione w czasie zebrań przeddzielnicową konferencją. Dotyczyły one rozwijania działań służących wzrostowi szeregow partijnych, większej uwagi dla doboru na kierownicze stanowiska ludzi nie tylko o wysokich kwalifikacjach zawodowych, ale także autentycznych działaczy partijnych i społecznych, o zdolnościach wychowawczych, troskliwości o sprawy bytowe i społeczne. Przedstawiła postulaty dotyczące zwalczania neomieszczańskiego stylu życia, nieuczciwości.

Na temat konieczności szukania dróg do przezwycięzania, we własnym zakresie, trudności w produkcji, mówili m. in.: I sekretarz KZ PZPR Przedsiębiorstwa Zjedn. Budow. Przem. „Budostal” — J. Woźniak, robotnik, sekretarz KZ PZPR „Mostostal” J. Majka, dyr. Zakładów Przem. Tytoniowego W. Pello. O tym, co zostało w dzielnicy zrobione mówił Z. Ruszkowski z Elektromontażu-2, zwracając jednocześnie uwagę na przykłady negatywne.

W Nowej Hucie na mieszkania czeka 12 tys. rodzin. Trzeba

przyspieszyć proces budowania. W Nowej Hucie istnieje, po temu odpowiedni potencjał. H. Kozioł z KBM wskazał na rezerwy tkwiące w szkoleniu młodych kadr dla uzupełnienia niedostatków w deficytowych dziś zawodach: murarza, cieśli, zbrojarza, montażysty itp. Ważnym problemem dobrych międzyludzkich stosunków, wzajemnej sympatii i zaufania poświęcił m. in. swe wystąpienie dyr. Szpitala im. Żeromskiego S. Wilkoń. I sekretarz organizacji partijnej, aktor Teatru Ludowego J. Krawczyk mówił na temat kultury oraz spraw środowiska artystycznego i zamierzeń tej nowohuckiej i krakowskiej sceny.

Do ważnych problemów powiazał z-ca przew. Dzieln. Komisji Kontroli Społecznej K. Bednarczyk, przytaczając przykłady przeprowadzanych przez tę komisję badań placówek handlowych oraz działalności wewnętrznej kontroli handlu. Badania wykazały wielkie nieprawidłowości.

Sekretarz KK PZPR — H. Michalski wskazał na duże korzyści wynikające z upowszechniania dobrej roboty i efektywnej gospodarki. Mówił na temat wielkiego dorobku osiągniętego w rozwoju przemysłu, oświaty, kształceniu kadr. Wskazał na konieczność zwiększenia dyscypliny pracy. Mówca wysoko ocenił działalność kierownictwa i całej nowohuckiej organizacji partijnej.

Prezydent m. Krakowa E. Barszcz omówił przedsięwzięcia mające na celu polepszenie warunków życia ludności, ochronę środowiska i odnowę zabytków.

Konferencja podjęła uchwałę i program działania. Dokonano wyboru nowego KD PZPR. Po nowo wybrany został I sekretarzem KD PZPR — A. Mroczka, a sekretarzami: J. Lubas, J. Czepiel i J. Babski. Dokonano wyboru Dzielnicowej Komisji Rewizyjnej i Dzielnicowej Komisji Kontroli Partijnej. Wybrano też 41 delegatów na Krakowską Konferencję Sprawozdawczo-Wyborczą PZPR.

Wczorajsze obrady poprzedziło uroczyste wręczenie kandydatom partii legitymacji z numerami: 9.999, 10.000 i 10.001. Otrzymał je: M. Felusiak, J. Mędręcki i A. Milka.

Krzyżami Kawalerskimi OOP udekorowani zostali zasłużeni działacze partijni: E. Biedroński, H. Golab, R. Kawiorski, S. Kluziewicz, T. Kubik, W. Litewka, J. Michalik, B. Pasternak, P. Sapek, H. Sekula, Cz. Sroczyński, J. Szymonowski, S. Tutak, Z. Tylek i L. Wajsbart. (bp)

Z konferencji PZPR w Skawinie

W reczonym wysokich odznaczeń państwowych długoletnim działaczem partyjnym z okresu poprzedzającego zjednoczenie polskiego ruchu robotniczego, rozpoczęła się wczoraj w Skawinie III Miejsko-Gminna Konferencja Sprawozdawczo-Wyborcza PZPR. Krzyżami Kawalerskimi Orderu Odrodzenia Polski udekorowani zostali: Zygmunta Gunerka, Antoni Lisiewicz, Czesław Pilarczyk, Władysław Sieprawski, Władysław Szklarski, Jan Smajek, Jan Zawada i Zbigniew Raczyński.

Ostatnie lata upłynęły w Skawinie pod znakiem dynamicznego wzrostu budownictwa mieszkaniowego — tylko do 1980 r. planowane jest oddanie do użytku ponad 1000 mieszkań; zaniepokojenie budzi natomiast brak infrastruktury towarzyszącej.

Komunikat DRKP w Krakowie

Dyrekcja Rejonowa Kolei Państwowych w Krakowie zawiadamia, że w dniu 17 listopada br. zostanie włączona pod napięcie sieć trakcyjna w nowo wybudowanym torze na stacji Miejska ul. Nowej 3, 4, Józefa 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 44, 46, Estery, Izaaka, Kupa, Jakuba 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43, 45, 47, 49, 51, 53, 55, 57, 59, 61, 63, 65, 67, 69, 71, 73, 75, 77, 79, 81, 83, 85, 87, 89, 91, 93, 95, 97, 99, 101, 103, 105, 107, 109, 111, 113, 115, 117, 119, 121, 123, 125, 127, 129, 131, 133, 135, 137, 139, 141, 143, 145, 147, 149, 151, 153, 155, 157, 159, 161, 163, 165, 167, 169, 171, 173, 175, 177, 179, 181, 183, 185, 187, 189, 191, 193, 195, 197, 199, 201, 203, 205, 207, 209, 211, 213, 215, 217, 219, 221, 223, 225, 227, 229, 231, 233, 235, 237, 239, 241, 243, 245, 247, 249, 251, 253, 255, 257, 259, 261, 263, 265, 267, 269, 271, 273, 275, 277, 279, 281, 283, 285, 287, 289, 291, 293, 295, 297, 299, 301, 303, 305, 307, 309, 311, 313, 315, 317, 319, 321, 323, 325, 327, 329, 331, 333, 335, 337, 339, 341, 343, 345, 347, 349, 351, 353, 355, 357, 359, 361, 363, 365, 367, 369, 371, 373, 375, 377, 379, 381, 383, 385, 387, 389, 391, 393, 395, 397, 399, 401, 403, 405, 407, 409, 411, 413, 415, 417, 419, 421, 423, 425, 427, 429, 431, 433, 435, 437, 439, 441, 443, 445, 447, 449, 451, 453, 455, 457, 459, 461, 463, 465, 467, 469, 471, 473, 475, 477, 479, 481, 483, 485, 487, 489, 491, 493, 495, 497, 499, 501, 503, 505, 507, 509, 511, 513, 515, 517, 519, 521, 523, 525, 527, 529, 531, 533, 535, 537, 539, 541, 543, 545, 547, 549, 551, 553, 555, 557, 559, 561, 563, 565, 567, 569, 571, 573, 575, 577, 579, 581, 583, 585, 587, 589, 591, 593, 595, 597, 599, 601, 603, 605, 607, 609, 611, 613, 615, 617, 619, 621, 623, 625, 627, 629, 631, 633, 635, 637, 639, 641, 643, 645, 647, 649, 651, 653, 655, 657, 659, 661, 663, 665, 667, 669, 671, 673, 675, 677, 679, 681, 683, 685, 687, 689, 691, 693, 695, 697, 699, 701, 703, 705, 707, 709, 711, 713, 715, 717, 719, 721, 723, 725, 727, 729, 731, 733, 735, 737, 739, 741, 743, 745, 747, 749, 751, 753, 755, 757, 759, 761, 763, 765, 767, 769, 771, 773, 775, 777, 779, 781, 783, 785, 787, 789, 791, 793, 795, 797, 799, 801, 803, 805, 807, 809, 811, 813, 815, 817, 819, 821, 823, 825, 827, 829, 831, 833, 835, 837, 839, 841, 843, 845, 847, 849, 851, 853, 855, 857, 859, 861, 863, 865, 867, 869, 871, 873, 875, 877, 879, 881, 883, 885, 887, 889, 891, 893, 895, 897, 899, 901, 903, 905, 907, 909, 911, 913, 915, 917, 919, 921, 923, 925, 927, 929, 931, 933, 935, 937, 939, 941, 943, 945, 947, 949, 951, 953, 955, 957, 959, 961, 963, 965, 967, 969, 971, 973, 975, 977, 979, 981, 983, 985, 987, 989, 991, 993, 995, 997, 999, 1001, 1003, 1005, 1007, 1009, 1011, 1013, 1015, 1017, 1019, 1021, 1023, 1025, 1027, 1029, 1031, 1033, 1035, 1037, 1039, 1041, 1043, 1045, 1047, 1049, 1051, 1053, 1055, 1057, 1059, 1061, 1063, 1065, 1067, 1069, 1071, 1073, 1075, 1077, 1079, 1081, 1083, 1085, 1087, 1089, 1091, 1093, 1095, 1097, 1099, 1101, 1103, 1105, 1107, 1109, 1111, 1113, 1115, 1117, 1119, 1121, 1123, 1125, 1127, 1129, 1131, 1133, 1135, 1137, 1139, 1141, 1143, 1145, 1147, 1149, 1151, 1153, 1155, 1157, 1159, 1161, 1163, 1165, 1167, 1169, 1171, 1173, 1175, 1177, 1179, 1181, 1183, 1185, 1187, 1189, 1191, 1193, 1195, 1197, 1199, 1201, 1203, 1205, 1207, 1209, 1211, 1213, 1215, 1217, 1219, 1221, 1223, 1225, 1227, 1229, 1231, 1233, 1235, 1237, 1239, 1241, 1243, 1245, 1247, 1249, 1251, 1253, 1255, 1257, 1259, 1261, 1263, 1265, 1267, 1269, 1271, 1273, 1275, 1277, 1279, 1281, 1283, 1285, 1287, 1289, 1291, 1293, 1295, 1297, 1299, 1301, 1303, 1305, 1307, 1309, 1311, 1313, 1315, 1317, 1319, 1321, 1323, 1325, 1327, 1329, 1331, 1333, 1335, 1337, 1339, 1341, 1343, 1345, 1347, 1349, 1351, 1353, 1355, 1357, 1359, 1361, 1363, 1365, 1367, 1369, 1371, 1373, 1375, 1377, 1379, 1381, 1383, 1385, 1387, 1389, 1391, 1393, 1395, 1397, 1399, 1401, 1403, 1405, 1407, 1409, 1411, 1413, 1415, 1417, 1419, 1421, 1423, 1425, 1427, 1429, 1431, 1433, 1435, 1437, 1439, 1441, 1443, 1445, 1447, 1449, 1451, 1453, 1455, 1457, 1459, 1461, 1463, 1465, 1467, 1469, 1471, 1473, 1475, 1477, 1479, 1481, 1483, 1485, 1487, 1489, 1491, 1493, 1495, 1497, 1499, 1501, 1503, 1505, 1507, 1509, 1511, 1513, 1515, 1517, 1519, 1521, 1523, 1525, 1527, 1529, 1531, 1533, 1535, 1537, 1539, 1541, 1543, 1545, 1547, 1549, 1551, 1553, 1555, 1557, 1559, 1561, 1563, 1565, 1567, 1569, 1571, 1573, 1575, 1577, 1579, 1581, 1583, 1585, 1587, 1589, 1591, 1593, 1595, 1597, 1599, 1601, 1603, 1605, 1607, 1609, 1611, 1613, 1615, 1617, 1619, 1621, 1623, 1625, 1627, 1629, 1631, 1633, 1635, 1637, 1639, 1641, 1643, 1645, 1647, 1649, 1651, 1653, 1655, 1657, 1659, 1661, 1663, 1665, 1667, 1669, 1671, 1673, 1675, 1677, 1679, 1681, 1683, 1685, 1687, 1689, 1691, 1693, 1695, 1697, 1699, 1701, 1703, 1705, 1707, 1709, 1711, 1713, 1715, 1717, 1719, 1721, 1723, 1725, 1727, 1729, 1731, 1733, 1735, 1737, 1739, 1741, 1743, 1745, 1747, 1749, 1751, 1753, 1755, 1757, 1759, 1761, 1763, 1765, 1767, 1769, 1771, 1773, 1775, 1777, 1779, 1781, 1783, 1785, 1787, 1789, 1791, 1793, 1795, 1797, 1799, 1801, 1803, 1805, 1807, 1809, 1811, 1813, 1815, 1817, 1819, 1821, 1823, 1825, 1827, 1829, 1831, 1833, 1835, 1837, 1839, 1841, 1843, 1845, 1847, 1849, 1851, 1853, 1855, 1857, 1859, 1861, 1863, 1865, 1867, 1869, 1871, 1873, 1875, 1877, 1879, 1881, 1883, 1885, 1887, 1889, 1891, 1893, 1895, 1897, 1899, 1901, 1903, 1905, 1907, 1909, 1911, 1913, 1915, 1917, 1919, 1921, 1923, 1925, 1927, 1929, 1931, 1933, 1935, 1937, 1939, 1941, 1943, 1945, 1947, 1949, 1951, 1953, 1955, 1957, 1959, 1961, 1963, 1965, 1967, 1969, 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1981, 1983, 1985, 1987, 1989, 1991, 1993, 1995, 1997, 1999, 2001, 2003, 2005, 2007, 2009, 2011, 2013, 2015, 2017, 2019, 2021, 2023, 2025, 2027, 2029, 2031, 2033, 2035, 2037, 2039, 2041, 2043, 2045, 2047, 2049, 2051, 2053, 2055, 2057, 2059, 2061, 2063, 2065, 2067, 2069, 2071, 2073, 2075, 2077, 2079, 2081, 2083, 2085, 2087, 2089, 2091, 2093, 2095, 2097, 2099, 2101, 2103, 2105, 2107, 2109, 2111, 2113, 2115, 2117, 2119, 2121, 2123, 2125, 2127, 2129, 2131, 2133, 2135, 2137, 2139, 2141, 2143, 2145, 2147, 2149, 2151, 2153, 2155, 2157, 2159, 2161, 2163, 2165, 2167, 2169, 2171, 2173, 2175, 2177, 2179, 2181, 2183, 2185, 2187, 2189, 2191, 2193, 2195, 2197, 2199, 2201, 2203, 2205, 2207, 2209, 2211, 2213, 2215, 2217, 2219, 2221, 2223, 2225, 2227, 2229, 2231, 2233, 2235, 2237, 2239, 2241, 2243, 2245, 2247, 2249, 2251, 2253, 2255, 2257, 2259, 2261, 2263, 2265, 2267, 2269, 2271, 2273, 2275, 2277, 2279, 2281, 2283, 2285, 2287, 2289, 2291, 2293, 2295, 2297, 2299, 2301, 2303, 2305, 2307, 2309, 2311, 2313, 2315, 2317, 2319, 2321, 2323, 2325, 2327, 2329, 2331, 2333, 2335, 2337, 2339, 2341, 2343, 2345, 2347, 2349, 2351, 2353, 2355, 2357, 2359, 2361, 2363, 2365, 2367, 2369, 2371, 2373, 2375, 2377, 2379, 2381, 2383, 2385, 2387, 2389, 2391, 2393, 2395, 2397, 2399, 2401, 2403, 2405, 2407, 2409, 2411, 2413, 2415, 2417, 2419, 2421, 2423, 2425, 2427, 2429, 2431, 2433, 2435, 2437, 2439, 2441, 2443, 2445, 2447, 2449, 2451, 2453, 2455, 2457, 2459, 2461, 2463, 2465, 2467, 2469, 2471, 2473, 2475, 2477, 2479, 2481, 2483, 2485, 2487, 2489, 2491, 2493, 2495, 2497, 2499, 2501, 2503, 2505, 2507, 2509, 2511, 2513, 2515, 2517, 2519, 2521, 2523, 2525, 2527, 2529, 2531, 2533, 2535, 2537, 2539, 2541, 2543, 2545, 2547, 2549, 2551, 2553, 2555, 2557, 2559, 2561, 2563, 2565, 2567, 2569, 2571, 2573, 2575, 2577, 2579, 2581, 2583, 2585, 2587, 2589, 2591, 2593, 2595, 2597, 2599, 2601, 2603, 2605, 2607, 2609, 2611, 2613, 2615, 2617, 2619, 2621, 2623, 2625, 2627, 2629, 2631, 2633, 2635, 2637, 2639, 2641, 2643, 2645, 2647, 2649, 2651, 2653, 2655, 2657, 2659, 2661, 2663, 2665, 2667, 2669, 2671, 2673, 2675, 2677, 2679, 2681, 2683, 2685, 2687, 2689, 2691, 2693, 2695, 2697, 2699, 2701, 2703, 2705, 2707, 2709, 2711, 2713, 2715, 2717, 2719, 2721, 2723, 2725, 2727, 2729, 2731, 2733, 2735, 2737, 2739, 2741, 2743, 2745, 2747, 2749, 2751, 2753, 2755, 2757, 2759, 2761, 2763, 2765, 2767, 2769, 2771, 2773, 2775, 2777, 2779, 2781, 2783, 2785, 2787, 2789, 2791, 2793, 2795, 2797, 2799, 2801, 2803, 2805, 2807, 2809, 2811, 2813, 2815, 2817, 2819, 2821, 2823, 2825, 2827, 2829, 2831, 2833, 2835, 2837, 2839, 2841, 2843, 2845, 2847, 2849, 2851, 2853, 2855, 2857, 2859, 2861, 2863, 2865, 2867, 2869, 2871, 2873, 2875, 2877, 2879, 2881, 2883, 2885, 2887, 2889, 2891, 2893, 2895, 2897, 2899, 2901, 2903, 2905, 2907, 2909, 2911, 2913, 2915, 2917, 2919, 2921, 2923, 2925, 2927, 2929, 2931, 2933, 2935, 2937, 2939, 2941, 2943, 2945, 2947, 2949, 2951, 2953, 2955, 2957, 2959, 2961, 2963, 2965, 2967, 2969, 2971, 2973, 2975, 2977, 2979, 2981, 2983, 2985, 2987, 2989, 2991, 2993, 2995, 2997, 2999, 3001, 3003, 3005, 3007, 3009, 3011, 3013, 3015, 3017, 3019, 3021, 3023, 3025, 3027, 3029, 3031, 3033, 3035, 3037, 3039, 3041, 3043, 3045, 3047, 3049, 3051, 3053, 3055, 3057, 3059, 3061, 3063, 3065, 3067, 3069, 3071, 3073, 3075, 3077, 3079, 3081, 3083, 3085, 3087, 3089, 3091, 3093, 3095, 3097, 3099, 3101, 3103, 3105, 3107, 3109, 3111, 3113, 3115, 3

Technik i humanista

Jaki ma być inżynier roku 2000

Czy w miarę rozwoju techniki i organizacji szkoła wyższa powinna kształcić w wąskich specjalnościach, czy też tak, aby absolwent posiadał dobre przygotowanie z nauk podstawowych i — przy wdrażaniu zasady permanentnego kształcenia — uzupełniał tę wiedzę, która jest mu niezbędna w pracy zawodowej? Pytanie to nurtuje dziś tych wszystkich, którzy zastanawiają się nad sylwetką przyszłego inżyniera — inicjatora postępu i racjonalnego działania.

Sylwetka inżyniera przyszłości — inżyniera roku 2000 — była ostatnio tematem sympozjum zorganizowanego przez Naczelna Organizację Techniczną. Do roku 2000 pozostało nam zaledwie 21 lat. Trudno dziś dokładnie przewidzieć, jaki stan przemysłu i życia będzie z początkiem XXI w., a to dlatego, że w historii społeczeństw mieliśmy często sytuacje zahamowania czy też przyspieszenia rozwoju — stwierdził prof. Stanisław Pytko z Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Dla uświadomienia sobie sytuacji w przyszłości możemy wrócić myślami 20 lat wstecz i porównać ten okres ze stanem dnia dzisiejszego.

JAKOŚĆ I DOKŁADNOŚĆ

W miarę rozwoju techniki powinniśmy w pierwszej kolejności zwracać uwagę na jakość. Z jakością związana jest dokładność prowadzenia procesów technologicznych, pomiarów itp., a to wiąże się bezpośrednio z trwałością i niezawodnością maszyn i urządzeń. Dlatego też w ciągu następnych 20 lat w naszym kraju musi być zwrócona szczególna uwaga na jakość produktów przemysłowych.

We wszystkich zakładach pracy — czytamy w Wytycznych na VIII Zjazd PZPR — powinna być pobudzona i rozwijana działalność racjonalizatorska i wynalazcza skierowana na doskonalenie jakości produkcji i pracy oraz zwiększenie efektywności gospodarowania.

Należy się także spodziewać, że w roku 2000 jednym z podstawowych problemów w zakresie techniki będzie uzyskiwanie nowych materiałów o lepszych własnościach chemicznych, fizycznych i technicznych, które będzie wynikać z ograniczenia lub braku surowców. Podobnie ważne będzie otrzymywanie energii nowymi sposobami, opartymi o nowe jej źródła. Osobnym i trudnym problemem będzie też wyżywienie społeczeństw.

Już dziś pragniemy, aby inżynier był twórcą na każdym stanowisku, jakie zajmuje. Twórczą rolę może on spełniać tylko wtedy, gdy będzie posiadał dużą wiedzę techniczną i humanistyczną. Tak więc inżynier w najbliższej przyszłości musi zdawać sobie sprawę z tego, że każde jego techniczne przedsięwzięcie nie może zagrażać człowiekowi i przyrodzie, i nie może stwarzać sytuacji, w której człowiek znalazłby się w warunkach gorszych od aktualnie istniejących. Niezmienna natomiast pozostanie podstawowa rola inżyniera: tworzyć nowe dobra i kierować ludźmi.

ROSNĄCY WPŁYW TECHNIKI

Decydujący wpływ na kształtowanie się sylwetki inżyniera w początku XXI w. mieć będzie wysokie tempo zmian zachodzących we wszystkich dziedzinach życia, rosnący wpływ techniki na warunki życia społeczeństw, przenikanie się różnych dziedzin techniki, wzrost znaczenia pracy zespołowej. Rosnący też będzie udział inżynierów w życiu gospodarczym, społecznym i politycznym kraju. Inżynier — mówi prof. Janusz Tymowski — który jako twórca nowych środków i procesów jest potężnym czynnikiem przemian technicznych, musi nie tylko dopasowywać się do potrzeb swoich czasów, ale widzieć siebie jako motor zmian społecznych.

Technika ma coraz większy pozytywny wpływ na życie społeczeństw i poszczególnych ludzi. Równocześnie jednak żywiołowe, nie kontrolowane stosowanie techniki niszczy przyrodę, zmienia rzeki w kanały ściekowe, niszczy ogromne obszary lasów, zatruwa powietrze, uniemożliwia życie w niektórych obszarach. Przerwanie wielkich zapór czy awarie zakładów chemicznych powodują setki ofiar i olbrzymie zniszczenia. Jeszcze groźniej rysują się skutki ewentualnych awarii elektrowni jądrowych. Konieczne jest zatem wyrabianie u inżynierów wysokiego poczucia odpowiedzialności za swoje decyzje i przewidywania bezpośrednich

i perspektywnych skutków przyjętych rozwiązań i podjętych decyzji.

ROZUMIEĆ LUDZI

Przygotowanie podstawowe inżyniera przyszłości musi mu umożliwić samodzielne przyswajanie nowych wiadomości i ich wykorzystanie dla bieżącej praktyki zawodowej. Coraz większego znaczenia nabiera znajomość komputerów cyfrowych i analogowych. Inżynier musi się orientować, kiedy można z nich korzystać, czego oczekiwać i jak przygotowywać materiały. W „inżynierskiej” fizyce główny nacisk — zdaniem prof. J. Tymowskiego — powinien być położony na zja-

wiska podmikroskopowe i na zasady. Program powinien również obejmować nowoczesną fizykę, a w tym podstawy fizyki atomowej i fizyki ciała stałego.

Ogólne kształcenie w naukach technicznych powinno być przy tym ukierunkowane głównie na opanowanie metod pracy, a znacznie mniej na przyswojenie wiadomości faktograficznych. Jednocześnie nauki ekonomiczno-społeczne powinny przygotować absolwentów do poznania i zrozumienia praw rządzących społeczeństwami oraz rozumienia ludzi i wpływania na ich postępowanie. Inżynier musi umieć widzieć fakty i zjawiska we wszystkich aspektach: technicznym, ekonomicznym, społecznym, ekologicznym i humanistycznym. Cechować go musi umiejętność stosowania posiadanej wiedzy i wprowadzania innowacji, a przede wszystkim — umiejętność przechodzenia od abstrakcji do konkretnych, to znaczy konfrontowania z rzeczywistością rezultatów badań teoretycznych.

W co pakować?

Rezerw nie trzeba szukać daleko

Brakuje opakowań. Z problemem tym boryka się przemysł, który z powodu niedostatecznej ilości puszek, kartonów czy pudełek niezwykle ograniczać musi produkcję. W konsekwencji dowiadujemy się w sklepie, że nie ma jakiegoś artykułu, bo producent nie miał go w co zapakować.

Przyczyn jest wiele. Jako główne wymieniamy się kłopoty surowcowe i przestarzałą bazę produkcyjną. Istotnie przemysł opakowań produkuje z materiałów, których brak odczuwa cała gospodarka. Papier, tworzywa sztuczne, specjalne blachy — to surowce szczególnie deficytowe. Prawda jest także, że na rozbudowę i modernizację czeka baza produkcyjna. Chociaż sporo już tu zrobiono, daleko jeszcze do sytuacji, w której produkcja opakowań pokrywałaby rosnące w ogromnym tempie potrzeby przemysłu. Nie są to problemy, które rozwiązać można od ręki. Na nowe inwestycje trzeba poczekać, a surowcami gospodarować oszczędnie, bo nie wydaje się, aby były to tylko trudności przejściowe.

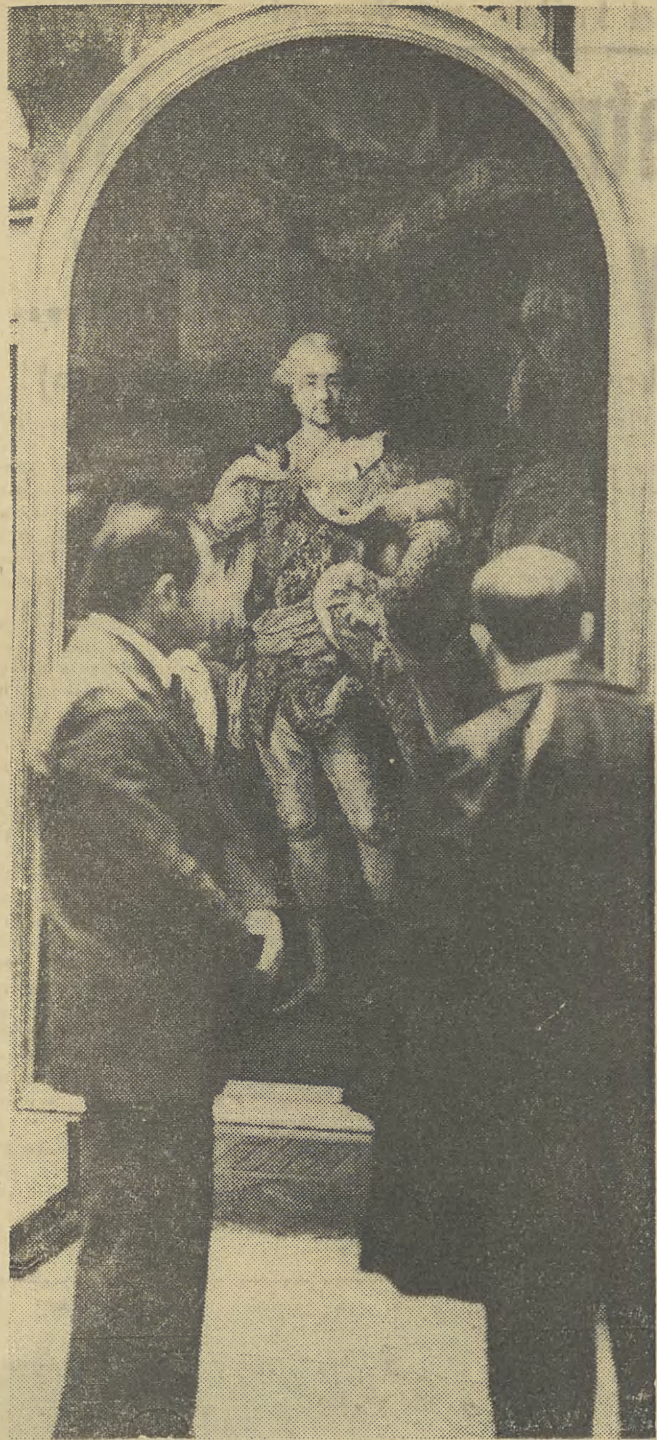
Na opakowania zużywamy ponad połowę krajowej produkcji papieru. To bardzo dużo, zważywszy, że tylko niewielką część odzyskuje się z powrotem w postaci makulatury; ogromna większość wędruje po prostu do śmieci. Deficyt papieru zmusił speców od opakowań do do-

kładniejszego przyjrzenia się, czy nie szafujemy zbyt tym surowcem. Okazało się, że wiele towarów posiada podwójne opakowanie. Kosmetyki, wyroby farmaceutyczne i niektóre konserwy poza właściwym opakowaniem puszka słoikiem czy tubą chronione są jeszcze dodatkowo kartonowymi pudełkami. Oczywiście, wygląda to bardziej estetycznie, ale czy stać nas na taką elegancję, jeśli z powodu braku tej samej tektury nie ma w co pakować proszków do prania. Sprawę załatwiono, wydając zarządzenie zabraniające takich praktyk. Czy jednak trzeba było aż sytuacji kryzysowej, żeby zobaczyć możliwość oszczędniejszego gospodarowania papierem?

Duże rezerwy tkwią jeszcze w gospodarowaniu opakowaniami zwrotnymi. Jak wiele można tu jeszcze zrobić, wie każdy, kto z torbą pustych butelek krążył od sklepu do sklepu i wszędzie słyszał „nie przyjmujemy”. Statystyka wygląda optymistycznie. Nowych butelek produkujemy rocznie tylko 6 proc., cała reszta pochodzi ze zwrotów. Najlepszy chyba wskaźnik w Europie. Wprowadzenie kaucji załatwiło sprawę. Trudno wyrzucić butelkę, bo byłoby to równoznaczne z wyrzuceniem własnych pieniędzy. Tyle tylko, że odzyskać te pieniądze też nie jest łatwo. Odwróciły się role. To nie handel jest teraz zainteresowany zwrotem butelek, ale klient. Morze atramentu wylano opisując, jak to traktuje się w tej sprawie klientów. Handel dumaczy się, że sklepy małe i nie ma gdzie trzymać zwrotnych opakowań, że brak skrzynek, w które pakuje się puste butelki itd., itd... Nie rozwiązuje problemu także tzw. specjalistyczne punkty skupu opakowań zwrotnych. Jest ich po prostu za mało. Każdy, kto poznał ciężar torby wypełnionej pustymi butelkami rozumie, że niewielu jest takich, którzy zdecydowali się na podróż do odległego punktu skupu. Lokalizacja tych placówek nie odpowiada na ogół geografii miasta.

Dużo mówimy ostatnio o oszczędności surowców, racjonalnej gospodarce i szukaniu rezerwy. Tych kilka przykładów świadczy o tym, że jest jeszcze sporo do zrobienia i poprawienia, jeśli idzie o opakowania. I okazuje się, że nie tak daleko trzeba szukać, żeby znaleźć rezerwy.

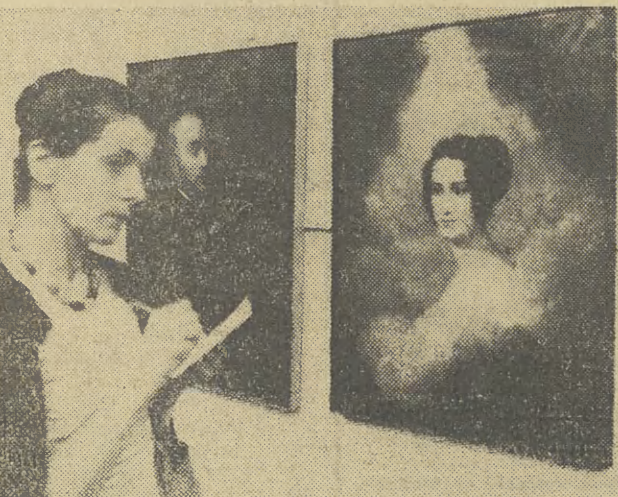
A. Ł.

Polaków

portret własny

Tę wystawę — nikomu nie trzeba reklamować. Zwiedziło ją już kilkadziesiąt tysięcy osób. Przed wejściem do Nowego Gmachu Muzeum Narodowego wszyscy karnie stoją w kolejce... Nieprędko zdarzy się po raz wtóry możliwość popatrzenia na świetność, wielkość a czasem śmieszność naszych przodków, by na koniec zobaczyć siebie.

Fot. JADWIGA RUBIŚ

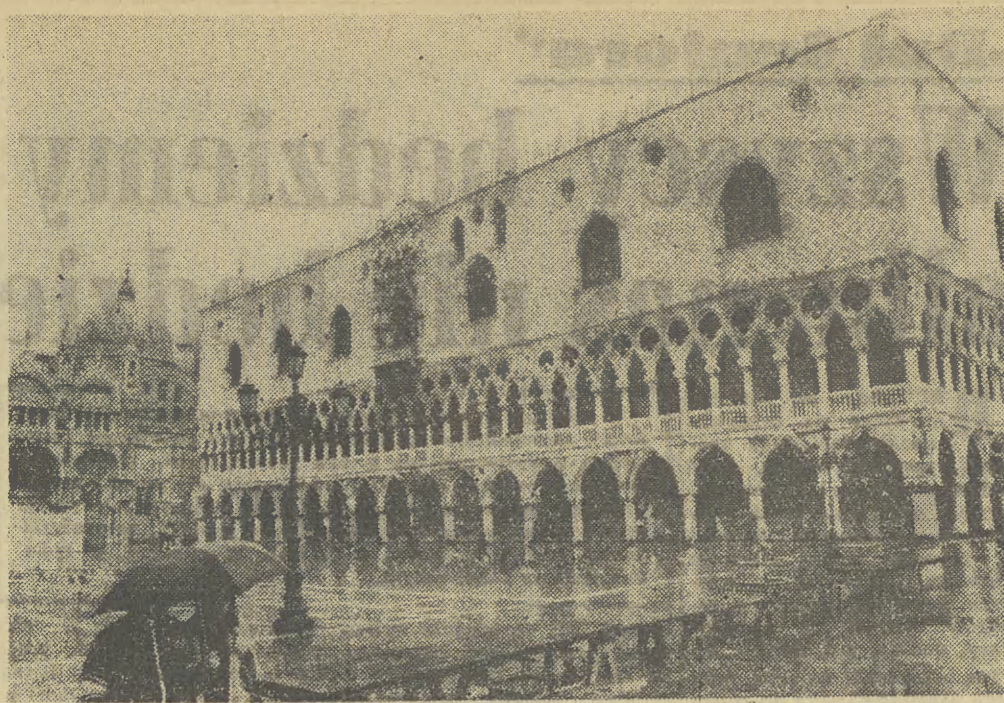
Wenecja

WENECJA — miasto na lagunie, ciągle zagrożone przez morze, przyciąga jak magnes artystów, romantyków i ogromne rzesze turystów z całego świata.

Miasto kanałów, gondoli, wspaniałych zabytków architektury znany zazwyczaj z okresu lata, gdy pełno w nim gwaru, ruchu i barwności. Kolor nieba i wody wywarł wpływ na malarstwo weneckie, które dało artystów tej miary jak Giorgione, Tycjan, Veronese, Tintoretto.

Jesień nieubłaganie zszarza wszystko. Na placu św. Marka gdzie latem tłumy ludzi oblegają kawiarniane stoliki a nad nimi unoszą się stada gołębi, teraz ludzie brną w wodzie pod parasolami by dotrzeć do bazyliki, która łączy w sobie cechy architektury Bizancjum i Zachodu, a artyści przez wieki przydawali jej świętości. Obok Pałac Dożów — najokazalsza gotycka budowla miasta jakby z marmurowej koronki, tu rezydował doża i Wielka Rada Republiki. W deszczu mokną stojący na kolumnach patroni — symbole miasta św. Teodor i lew św. Marka.

Tekst i zdjęcia: JADWIGA RUBIS

Zieloni przyjaciele człowieka

Co dziesięć lat podwaja się ilość szkodliwych substancji, przedostających się do atmosfery. Wielu specjalistów pracuje nad zmniejszeniem zanieczyszczeń wydanych do tzw. piątego oceanu. Niestety, nie wszystkie kminy zakładów przemysłowych wyposażone są w filtry, nie wszystkie też urządzenia oczyszczające są w stanie zatrzymać wiele związków chemicznych. Z pomocą przychodzi wówczas botanicy, proponując zastosowanie specjalnie dobranych gatunków drzew i krzewów.

ZAWARTOŚĆ dwutlenku węgla w atmosferze ziemii rośnie mniej więcej o 0,2 proc. rocznie. Dostrzegamy powiększanie się temperatury okołozemskiej warstwy powietrza, szczególnie w północnych szerokościach, co może doprowadzić do wyraźnych zmian klimatu.

Co robić?

Wstrzymać rozwój produkcji? Ta decyzja nie wchodzi w rachubę. Tymczasem przyglądając się roślinności, a szczególnie drzewom można zaobserwować jak rosnące zanieczyszczenie powietrza wpływa niekorzystnie na ich rozwój. O połowę zmniejszył się przyrost lasów iglastych w Zagłębiu Ruhry (RFN). Podobna sytuacja występuje w zachodniej Norwegii, w wielu okęgach Kanady, w Polsce, NRD. W okolicach zakładów miedziowych na Uralu liczba dojrziałych szyszek zmniejszyła się o 18 proc., a ich waga o 40 proc. Można to prowadzić do wniosków, że rośliny i przemysł nie mogą ze sobą egzystować. Nie jest to jednak prawda.

W przyrodzie odbywa się obieg w cyklu zamkniętym; organizmy zwierzęce pobierają tlen z powietrza wydzielając dwutlenek, który jest przyswajany przez rośliny, te zaś wydzielają tlen. Ten cykl obecnie został naruszony przez człowieka. Wyręby lasów, zaorywanie stepów oraz powstawanie ogromnego przemysłu doprowadziło do tego, że roślinność nie jest w stanie „wchłoniąć” prawie połowy dwutlenku węgla. Te sytuacje można jeszcze poprawić, ale pod warunkiem, że szybko wzrośnie zielona szata planety. Nieprzypadkowo więc w wielu miastach ZSRR powiększa się powierzchnie zieleni w miastach i wokół zakładów, sadząc specjalnie dobrane gatunki drzew, krzewów i traw. W samej Moskwie każdego roku powstaje ponad 700 ha zieleni.

Czy za pomocą drzew, krzewów, traw, kwiatów można oczyszczać powietrze tylko z dwutlenku węgla? Obserwacje prowadzone w cementowni w okolicy Kijowa wykazały, że w okresie wegetacyjnym czarna topola wytrąca 44 kg pyłu, a biała topola — 55 kg. Jeden hektar lasu świerkowego w ciągu roku może wchłoniąć 30 ton pyłów, a bukowego — 68 ton. Drzewa te działają więc jak znakomite urządzenia odpylające. Z wielu wierzb, topoli, morw, jesionów uczeni ukraińscy wytypowali gatunki, które w okresie wegetacyjnym mają zdolność wchłaniania blisko 200 gramów chloru, a krzewy — do 100 gramów.

W strefie obszaru parku leśnego Mińskiej Fabryki Traktorów — klon srebrny i lipa pochłaniają z powietrza w ciągu godziny do 569 miligramów bezwodnego siarczanu wapna. W laboratorium Biochemii Roślin Akademii Nauk Gruzji sporządzono pełny spis „zielonych przyjaciół człowieka”, oczyszczających atmosferę z licznych szkodliwych dla środowiska a wydanych przez przemysł składników. Okazało się np., że bez nie tylko nadaje się na bukiety, ale wysadzony wzdłuż autostrad zabezpiecza okolice przed związkami ołowiu pochodzącymi z rur wydechowych samochodów. W najbardziej surowych warunkach Uralu do tego samego celu służy topola balsamiczna.

BADANIA wykazały, że wokół zakładów przemysłowych powinny powstawać strefy ochronne zieleni. Np. leśna zasłona przeciw siarczanowi wapna, powstającemu w procesie produkcji w zakładach koksowniczych i metalurgicznych, powinna składać się w pierwszym rzędzie z dębów, klonów i cyprysów, a następnie — kasztanów, olch szarych, grabów, świerków, a na końcu należy sadzić najbardziej chłonne — lipy, sosny i modrzewie.

Uzupełnieniem stać się mogą kultury rolne. Np. ozon, jeden z głównych przemysłowych zagrożeń atmosfery dobrze wchłaniają buraki, a fluor — bawełna, dynie, pomidory i ogórki oraz pszenica i słoneczniki. Anhydryt pochłaniają dobrze ziemniaki, kukurydza, winorośl i porzeczki. Związki te służą roślinom jako swego rodzaju uzupełnienie zasobów mineralnych.

W tadżyckiej Fabryce Aluminium przeznaczono duże środki na instalację nowych urządzeń oczyszczających oraz na badania naukowe. Naukowcy z Ogrodu Botanicznego tej Republiki zobowiązali się w ciągu 10 lat doprowadzić do przywrócenia terenom wokół zakładów ich pierwotnego charakteru. W tym celu zasadzili dziesiątki gatunków różnych roślin. Szczególnie duże nadzieje wiąże oni z agawą, wilczomleczem, palmą daktylową i cytryną.

DLACZEGO powietrze tak samo zanieczyszczone dla niektórych roślin jest zabójcze, a dla innych dobre? Jakim szczególnym mechanizmem przyroda odparzyła roślinność? Odpowiedzi na te pytania mogą zdecydować, czy potrafimy pozyskać świat kwitnących — i owocujących roślin do walki o ochronę atmosfery. (bel)

Sport i pieniądze (I)

O współczesnym amatorstwie

Współczesny sport wymaga od uprawiających go ludzi niezwykłego wysiłku. Osiągnięcie znaczącego wyniku wiąże się z wielogodzinnym, żmudnym treningiem. Trudno dziś wyobrazić sobie sportowca, który mógłby pogodzić sport z normalną 8-godzinną pracą. Pomijając aspekty uprawiania sportu zawodowego poświęćmy więc kilka słów na omówienie amatorskiego wyczynu, jego zasad i współzależności od pieniędzy.

Już starożytni...

W trakcie igrzysk olimpijskich w starożytnej Olimpii zwycięzcy poszczególnych konkurencji otrzymywali skromny wieniec w nagrodę za pierwsze miejsce. Wieniec z gałązek dzikiej oliwki był dla nich honorową nagrodą; sława jaką zdobywali dzięki olimpijskim laurum wiązała się jednak także z konkretnymi, finansowymi korzyściami. Olimpijczy triumfatorzy otrzymywali w swoich ojczyznach realne nagrody np. zwycięzca rome z Aten dostawał po powrocie 500 drachm, całkowite zwolnienie z podatków (które nie były takie małe), a także bezpłatne wyżywienie w prytnacjonie (stołowali się tam najbardziej zasłużeni obywatele).

Problem amatorstwa zajął najbardziej brzemienne na nowożytnym ruchu olimpijskim. 23 czerwca 1894 roku w Paryżu słynny Pierre de Coubertin rzucił hasło wskrzeszenia igrzysk

olimpijskich. W Paryżu określono wówczas głównie zasady amatorskiego (w siedmiu punktach), podczas gdy zasady organizacji igrzysk w zaledwie trzech punktach.

Amatorstwo — głupia historia

Zwyczajnie określał barona Coubertina jako ojca olimpijskiego amatorstwa. Tymczasem nie dążył on wcale do ustalenia sztywnych zasad sportu amatorskiego lecz jedynie do organizacji olimpiad. W 1936 roku sam Coubertin powiedział przecie: „Amatorstwo olimpijskie, coż to za stara i głupia historia. W przyszłości olimpijskie interesuje mnie tylko duch szlachetnej rywalizacji sportowej, a nie ośmieszona koncepcja Anglików, która tylko milionerom pozwala zajmować się sportem. Zawsze walczyłem o sport dostępny dla wszystkich”.

Niestety amatorstwo i jego zasady nie stały się spoiwem ruchu olimpijskiego. Co jakiś czas wybuchają afery, udawadniano raptem komuś, iż brał pieniądze za uprawianie sportu i dyskwalifikowano go. Przepisy amatorskiego kilkakrotnie modyfikowano nim układały się w formie dziś obowiązującej. Jeszcze jednak w 1961 roku na sesji MKOl w Atenach ustalono mglście i niezłocznie kolejną wersję słynnego paragrafu 26 o kreślającego sportowca amatora Stwierdzano bowiem: „Jest amatorem, kto uprawia i uprawia sport dla własnej przyjemności

i odpoczynku, nie czerpiąc zeń dla siebie żadnej materialnej korzyści (...) nie ma prawa do statusu amatora, kto nie posiada stalego zatrudnienia zabezpieczającego jego aktualną i przyszłą egzystencję, kto korzysta z wynagrodzenia za udział w sporcie”.

LABIRYNT WSPOŁCZESNOŚCI

Pacjent na oscyloskopie

Nie wierząc oscyloskopom, popatrzcie na ludzi — powiedział niedawno przewodniczący Światowej Organizacji Zdrowia. Ta myśl „głównego lekarza ludzkości” to efektowne podsumowanie pewnego stanu, w jakim znalazł się układ: medycyna — człowiek.

Spróbujmy zachorować. Idziemy do przychodni numeriks, ustawiamy się w kolejce do rejestracji, a następnie w kolejce do lekarza igrek przydzielonego przez rejestrację. Gdy w końcu przychodziana taśma produkcyjna pod nas do gabinetu, spędzimy w nim kilka minut oddychając głęboko i pokazując język. Potem postoiemy w kolejnych kolejkach do kolejnych mądrych aparatów, które albo nas prześwietlą albo zanalizują krew albo co tam jeszcze. W ten sposób, aż do wyzdrowienia będziemy medycznym numerem, mniej lub bardziej zużyta pośłoka.

Tak właśnie odczuwa medycynę większość pacjentów na całym świecie. Tę piękną naukę przyspieszenie cywilizacyjne również wpędziło w okowy kryzysu relacji lekarz — pacjent, pchnęło na drogę anonimowego automatyzmu techniki i zaniku serdecznych więzi międzyludzkich.

Chciałbym być dobrze zrozumiany. Nie atakuję maszyn, które codziennie ratują tysiące istnień ludzkich, a być może mnie samego wyrwają kiedyś śmierci. Nie nawołuję też do korzystania z usług każdego, kto twierdzi, że leczy raka ziołkowymi naparami. Ale — jak słyszałem od wybitnego polskiego socjologa medycyny — mechanistyczny paradygmat przyrodnictwa wyznawany doktrynersko przez medycynę zalał się na naszych oczach. Ludzkimi słowami mówiąc, medycyna zwana naukową zbyt szybko zdjęła z siebie szatę pokory. Zbyt wielu lekarzy nadało najwyższą rangę technice.

Technice naturalnie nie da się odebrać tytułów, poza tym byłoby to wstecznicstwo. Proszę spojrzeć, ile cudownych aparatów pomaga ludzkiemu zdrowiu. W tym roku także zdarzyło się, że cudowny aparat i jego twórcy dostali Nagrodę Nobla. Inżynier i fizyk — w dziedzinie medycyny! Tomograf komputerowy — naprawdę wspaniałe urządzenie. Jako pierwsze w historii pozwala ująć rentgenowski obraz dowolnej tkanki na dowolnej głębokości w ciele człowieka! Przełomowy wynalazek, żaden guz czy nowotwór się przed nim nie może ukryć.

Ale nawet to cudo budzi różne humanistyczne opory. Twierdzą jedni: medycyna techniczna jest w pewnym sensie nieetyczna, nieegalitarna. Kosztuje wielkie pieniądze i niektórych tylko na nią stać. Twierdzą inni: medycyna techniczna jest zimna jak sama maszyna. Beznamieśnie odbiera nadzieję i wydaje skazujące wyroki w swych komputerowych diagnozach.

Oczywiście nad tymi krytykami można by długo podyskutować. Zresztą podobne namietne dyskusje towarzyszą np. od początku komputerom i ich miejscu w życiu człowieka. Jednak o ile informatycy zdołali już jakoś ustrzec się „dominacji” maszyn (nie znaczy to, że zagrożenie minęło), to lekarze wydają się być zbyt euforycznie zapatrzeni w ten aspekt postępu ratowania zdrowia i życia.

Poza tym, czy tendencje medycyny oficjalnej muszą być tak monopolistyczne? Pacjentowi należy zostawić wolność, psychiczne prawo wybierania różnych dróg otrzymania ulgi. Naturalnie objaśnić przy tym, która z tych dróg najwięcej ulgi przyniesie. Oscyloskop? Też. Ale człowiek przede wszystkim.

KRZYSZTOF W. KASPRZYK

WITOLD GRZYBOWSKI

Organizacja pracy domowej

W ubiegłym stuleciu amerykański inżynier Fryderyk Taylor opracował wzorzec pracy dla przemysłu ciężkiego. Wyeliminował w nim wszelkie ruchy zbędne, podał szczegółowo opracowane instrukcje usprawniające technikę pracy. Koncepcję Taylora podchwyciła jego żona przenosząc ją i dostosowując do potrzeb gospodarstwa domowego. We Francji problematyka tą zajęła się Paulina Berneg, autorka pracy pt. „O metodzie prowadzenia gospodarstwa domowego”. W swojej książce wskazuje ona na konieczność planowania całego biegu życia rodziny, obejmującego budżet, wszystkie zajęcia domowe, kolejność zakupów sprzętu, urządzeń itp., a także koordynowanie potrzeb z możliwościami. W Polsce naukę o organizacji zapoczątkował Karol Adamiecki, do zasłużonych działaczy należały też (w okresie międzywojennym) Michałina Ulanicka oraz Zofia Karczewska.

Podstawową zasadą właściwego prowadzenia gospodarstwa jest ustalenie zakresu zajęć domowych stałych (przyrządzanie posiłków, sprzątanie, opieka nad dziećmi) oraz okresowych (pranie, naprawa sprzętu, szycie). Następnie zaplanować terminy

pracy sezonowych, takich jak odświeżanie mieszkań, przetworstwo owoców i warzyw, czy dokonywanie większych zakupów uzupełniających wyposażenie mieszkań. W racjonalnym prowadzeniu gospodarstwa domowego i życia rodzinnego musi się też znaleźć miejsce na wypoczynek, do kształtowania się, na rozrywkę.

Przy wykonywaniu pracy fizycznej w domu należy pamiętać, że najwięcej energii zużywa się w pozycji pochylej, a także stojąc, stąd o ile tylko można, należy tego unikać, powinno się pracować siedząc, a nie stojąc, tak samo obierać ziemniaki itd.

Również tzw. stanowisko pracy musi być dostosowane do jej wykonywania, bez potrzeby pochylania się. Wysokość stołu do wzrostu pani domu, która na nim przygotowuje posiłki, lepi pierogi, kraje jarzyny, wyrabia sznycle itd. I jeszcze jedna uwaga — naczynie i narzędzia dobierać zawsze do wielkości i ilości „surowca”. Mianowicie — 1 litr mleka, kompotu czy zupy — gotować w 1,5 litrowym garnku a nie w 3 litrowym, ziemniaki obierać się małym, zgrabnym nożykiem, a nie dużym nożem. Oczywiście przykładów można by tu przytaczać wiele — najlepiej jednak samemu spokojnie pomyśleć, samemu opracować własny wzorzec prowadzenia domu i wykonywania swoich codziennych prac domowych.

Zapraszamy gości

Zapraszając gości, czy to na małą czarną czy na nieco większe przyjęcie, dobrze jest poinformować ich, ile osób będzie i kto. Przede wszystkim nie zawsze przy prezentacji usłyszy się dobrze nazwisko przedstawiającego i łatwo o gafę, dalej wylania się sprawa ubioru, a także trzeba wziąć pod uwagę wzajemne sympatie i antypatie, w których gospodarz może się nie orientować.

Pamiętajmy jeszcze o jednym, co najmniej na pół godziny przed spodziewanym pierwszym gościem, gospodarze muszą być całkowicie gotowi do jego powitania (nie wspominając już, że owa półgodzinna rezerwa czasowa będzie i dla nich krótkim relaksem). Mieszkanie — o czym nie wolno zapomnieć — winno być bardzo dobrze przewietrzone.

Należy również już wcześniej ustalić miejsce każdego z gości przy stole.

na wszystko jest SPOSOB

Naczynia szklane i kryształowe będą błyszczące, jeśli po umyciu wypłuczemy je zimną wodą z octem.

Lustro dobrze jest raz w tygodniu przetrzeć ściereczką zwilżoną letnią wodą z amoniakiem i przetrzeć do połysku miękką bibułą.

Szczotkę do zmywania trzeba codziennie oczyścić z kurzu i kłacek, raz na tydzień umyć w ciepłej wodzie ze środkiem zmykającym, dokładnie wypłukać i wysuszyć. Szczotki nie należy stawiać włosom na dół, lecz wisząc ułożone w kształcie pętelki na końcu trzonka.

„Dni Seniora“

Wszyscy będziemy starzy albo nas nie będzie wcale

„DNI” stały się bodźcem nie tylko do organizowania uroczystych akademii, spotkań, imprez, koncertów, lecz i podejmowania trudnych zadań bilansowania rocznych dokonań w zakresie spraw starszego człowieka, sporządzania rejestrów potrzeb w zakładzie pracy, gminie, wsi, mieście...
Ten tekst trafił do mnie, żeby mnie zaagitować. Jest to wręcz napisane: „Przesyłając na ręce Obywatela Redaktora ramowe kierunki Dni Seniora 79 uprzejmie prosimy, aby i w tym roku Wasz zespół redakcyjny udzielił im poparcia. Prosimy zwłaszcza o zwracanie uwagi na całość spraw życia tej tak znaczącej już dzisiaj i szybko rosnącej liczebnie grupy ludności, jaką stanowią ludzie starzy”.

Czytam i ogarnia mnie zażenowanie. Nie mam tego, broń Boże, za złe nadawcy: Polskemu Komitetowi Pomocy Spo-

W ostatnim kwartale br., po raz ósmy w skali ogólnokrajowej, organizowane są „Dni Seniora”, dni poświęcone Krzewieniu w społeczeństwie postaw przychylności, życzliwości, szacunku, pamięci, uznania i wdzięczności dla pracy i zasług starszego pokolenia, utrwalaniu więzi międzypokoleniowej, przezwyciężaniu poczucia osamotnienia, izolacji, umacnianiu pozycji człowieka starszego w rodzinie, w zawodzie, w życiu kulturalnym i społecznym.

Też on właśnie wylansował „Dni Seniora”, wyczuwając trafnie ten zakorzeniony w narodzie obyczaj świętowania „Dni”. Już prawie nie ma w kalendarzu dni są „Dni”, każda prawie grupa zawodowa wywalczyła sobie „Dni”, żeby zwrócić na siebie uwagę i coś wtedy uzyskać. Ale w przypadku „Dni Seniora”, grupa ta łączy się według wieku, a nie zawodu. Skąd zażenowanie? Otóż stąd, że do tego musimy się nawzajem agitować, że o sprawy starszej generacji upomina się organizacja o charakterze charytatywnym.

A przecież jest to część społec-

zeństwa, która swoje w nim miejsce zdobyła latami pracy dla niego. Część wcale liczna, coraz liczniejsza: liczba ludzi po sześćdziesiątce przekroczyła już w Polsce 4 mln, z prognozą wynika, że w 1985 roku sięgnie 6 mln. Przecież wszyscy do tej grupy dołączamy. Wszyscy będziemy starzy albo nas nie będzie wcale. Więc szacunek do starszej generacji, rozumienie jej spraw i potrzeb jest — a przynajmniej być powinno — sprawą naturalną, odruchową. A nie jest.

BUNTUJE się na przykład przeciwko temu, że „Kluby Seniora” zeszły z pola widzenia resortu kultury (jak żadne inne kluby!). Właściwie nigdy w jego polu widzenia nie były. Tworzone były — i są — spontanicznie przez ludzi dobrej woli i dobrych chęci. Dobrze chodzi o nie, ale przydałoby się również fachowość, do której powinniśmy się czuć zobowiązani w dziedzinie kultury.

Dla „Klubów Seniora” — tej ostoji życia towarzyskiego wielu starszych ludzi (one są ośrodkiem imprez w „Dniach Seniora”) — nie przewidzieli miejsca również planistów i architektów w projektach osiedli mieszkalnych. Przeglądałam kiedyś prace m. m. Alieji Krawczyk, o parta na badaniach ankietowych wśród bywalców „Klubów Seniora” w Nowej Hucie. Otwiera ona oczy na wiele potrzeb tej grupy społecznej, z pewnością podobnie jest wszędzie. Gdyby ktoś solidnie przeanalizował choćby historię owych „Klubów Seniora”, wiele by zrozumiał. Kluby są na ogół sublokatorami na godziny, są to

bardzo często eks-piwnice. Przewodniczący zarządu dzielnicowego PKPS w Nowej Hucie Kazimierz Matuszewski przyznał mi się kiedyś, że zrywa naklejki „trutka na szczyt”, sąsiadujące z szczydem „Klubu Seniora”. Pierwszy w Polsce „Klub Seniora” stworzony kilkanaście lat temu przez Anielę Rogulową i Zbigniewa Przybylskiego w Nowej Hucie (w piwnicy) wygryzły szczury. Fakt. Zagnieżdżyły się w piwnicy i klub trzeba było zlikwidować, z czym bywalcy nie chcieli się długo pogodzić, byli związani z klubem i ze sobą.

To prawda, że jest jeszcze spora grupa ludzi (ponad 250 tys.) korzystających z zasiłków pieniężnych (państwo przeznacza na ten cel rocznie ponad 2 mld zł), ale coraz więcej ludzi starszych wypraczało sobie materialną niezależność i bardzo sobie ją ceni.

WEDŁUG badań Katedry Sociologii Pracy Instytutu Gospodarstwa Domowego 62 proc. ludzi starych za najbardziej idealną sytuację uważa oddzielne mieszkanie w pobliżu rodziny — „w razie czego”. Tak jest nie tylko w Polsce, takie dążenie do niezależności starszego pokolenia nasila się w całym cywilizowanym świecie. Tego pragną naturalnie także ci, którym nie udało się osiągnąć materialnej samodzielności. Stąd — od lat ponawiamy postulat — już chyba bliski realizacji, aby zapomnieli stale przekształcić w renty społeczne pobierane, jak inne renty, w ZUS. Zeby tych ludzi nie stawiać w pozycji proszących. Bo wielu ludzi naprawdę pomocy potrzebujących naprawdę na nią zasługujących, nie chcą o nią prosić. I trzeba ich ambicję uszanować. W NRD, na przykład, organizacja niosąca pomoc starszym, inwalidom, nie ma w sztyku słowa „pomoc”, nazywa się po prostu „Volkssolidarität” — Solidarność Ludowa. HELENA NOSKOWICZ

Marzenie spełnione w wieku 101 lat! Sędziwa pani Eliza Hermilaga z Sandwich w hrabstwie Kent (Anglia), zwiedziła niedawno kopalnię-muzeum w Tunstall, realizując swe długoletnie pragnienie zjechać pod ziemię. Okazuje się, że nigdy nie jest za późno! CAF — AP

ZROB SAMĄ PTASIA GAIK

Zwiedziły kwiaty na balkonach i oknach. W ogolonych z zieleni skrzynkach najwyżej kąpią się wróble, rozrzucając w krag ziemię. Szkoda lata, ale zimowy ogródek z oknem też może być ładny. Pamiętajcie starodawną zwyczaj uszczelniania okien przed zimą? Dolna po-

wierzchnie pomiędzy szybami pokrywało się płatami mchu, utykając w ten sposób grupie nieśmiertelników. Ten pomysł warto rozbudować wkładając do skrzynki lub doniczki bukiet z gałązki sosny, jałowca, żarnowca, gałązki bezlistnej, ale za to pokryte siwymi porostami, jemiole, berberys, szyszki, sklejone lupinki orzecha z zatkniętymi w nie drucikami, kolorowe kwiaty z wiorów i trocin, kieszonki jarzębiny, kamyki.

Kto to latem albo na jesieni wycieczkę zgromadził, teraz ma. Jak w bajce o koniku polnym i mrówce. Ale nie wszyscy potrafia. Głównie dlatego nie wolno ich odpędzać gdy zapukają nam do okien. Myśle o wróblach. Są, przecież częścią przyrody, jedynymi obok gołębi i wron, które chcą w mieszkaniu bytować. Trzeba im zimą umożliwić przetrwanie. Noce spędzają gdzieś w kominach i załomach muru, potem szare i nastroszone rozglądają się za jedzeniem. Jeżeli nie nie znajdują — gina w ciągu 24 godzin.

Pokarm wydajemy im w specjalnej „stółce”, osłoniętej daszkiem przed opadami śniegu. Przed wyśpianiem — konieczne rano — należy porobić rozsypek starego pokarmu i namianego walemi śniegu zmianami. Wróble bardzo lubią nasiona prosa, konopii, głogu, sonecznika, utłuczony w młynku suchy chleb nasycany olejem i tak samo przyprawione płatki owsiane lub słodkie okruchy.

„Kochać wróbelka” dziewczęta... To nie ja. To Broniewski.

ZENONA STRÓŻYK

Zawiedzione nadzieje, stracone pieniądze

Stronica za stronicą, każda kryje moc zawiedzionych nadziei, wstyd przed sąsiadami i rodziną, stracone pieniądze, nie odzyskane kupony ubraniowe, zegarki, motocykle... To rejestr oszustw — można je nazwać matrymonialnymi, choć to niektórych wypadkach o małżeństwie jeszcze mowy nie było. Ale można się było domyślić, że wszystko ku temu zmierza.

Znali się dzień, trzy dni, tydzień. Poznali się przez jakichś znajomych, w poczekalni zabawie. Przypatrzyli się sobie i uznali, że... No tak uznali, ale nie to samo. Ona zobaczyła w nim przyszłego męża, bo już czas było się wydać, koleżanki już dawno dzieci piastowały, a o nią jakos nikt się nie starał. On drogą krótkiego wywiadu dowiedział się, że panienka

wcale nie uboga, że tatula i grosza ma trochę i dom wcale przyzwoity i może samochód by „postawił” przyszłemu zięciowi.

Wiezie więc dziewczyna chłopca do swego domu, przedstawia jako narzeczonego, pojęcia nie mając, że ów „narzeczonej” dawno jest małżonkiem i ojcem dzieci albo też, choć stanu wolnego, wcale nie ma zamiaru się żenić, a idzie mu wyłącznie o pieniądze.

I tak młody najczęściej człowiek, przedstawiony rodzinie panny, zaczyna żyć na jej koszt. Albo ona sama z własnych pieniędzy albo ojciec panny kupuje garnitur, obuwie, zamawia sałę na ślubne przyjęcie, wręcza gotówkę, bo przecież nie wypada, aby przyszły zięć chodził goły i bosy. A ów przyszyły niedoszły wąż tylko,

gdzie się da coś jeszcze pozbierać i oskubawszy kogo się da, wieje gdzie pieprz rośnie oczywiście nie zostawiając adresu. Tylko w nielicznych wypadkach ruszy za nim pościs, gdyż na ogół wstyd przed sąsiadami nie pozwala na ujawnienie, że nie tylko haniebnie porzucono córkę czy siostrę, lecz w dodatku zdrowo dano się naciągnąć, dopłacając do interesu czasem kilka a czasem kilkadziesiąt tysięcy złotych.

Z tym rozdawaniem ciekło nieraz zarobionych pieniędzy najczęściej różnym niebieskim ptakom jesteśmy jakoś bardzo oswojeni. Wystarczy, że kogoś widzimy po raz pierwszy, że wiemy o nim tylko tyle co sam raczył nam powiedzieć, a już stajemy gotówką, nowym przydziewkiem, nie mówiąc o tym, że gotowi jesteśmy z lekkim

sercem powierzyć mu ukochane dziecko byle tylko nie osiadło na korzu. Byłe saszki nie zapytywali złośliwie dlaczego to naszą córkę dotąd się nie wydała.

Nie byłoby o czym pisać, gdybyśmy mieli do czynienia ze sporadycznymi wypadkami, ale przecież w skali krajowej są to tysiące naciągaczy i naciąganych. Dobrze jeszcze gdy w grę nie wchodzi uczucia, gdy rezultatem krótkiej znajomości nie jest dziecko, gdy po pewnym czasie można przeboleć stratę materialną i otrząsnąć się z zawodu. Nie zawsze jednak tak bywa. Czasem trzeba drogo płacić za naiwność, łatwość i zaufanie do ludzi. I dodać tu należy, że takie wypadki zdarzają się tak na wsi jak i w mieście, że różni naciągacze całym latami żyją lekko na rachunek ludzi

niedoświadczonych, wierzących w to, w co sami chcą uwierzyć.

Tu przydałoby się kilka słów przestrogi dla łatowiernych, naiwnych. Czy jednak ktoś zechce wziąć je do siebie, ktoś pomyśli, że i temu może się coś takiego przytrafić? Na ogół jesteśmy skłonni uważać się za rozumnych, przecznych, przewidujących, nielatwych do naciągacza, chłodu i rozważnych. Oby tak było, oby każda nowa znajomość rozważana była jeśli wiążemy z nią jakieś nadzieje, dłuższe niż jeden dzień zanim sięgniemy do kieszeni i postanowimy związać swe życie z kimś zupełnie obcym.

MARIA KWIATKOWSKA

W KRAKOWIE

Przed 90 laty
16 XI 1889 r.

Trwa restauracja kościoła na Skalce, podjęta w pierwszych dniach zeszłego miesiąca. Projekt restauracji wypracował pan architekt Karol Knaus, radca miejski, i dzień za dniem osobiście czuwa nad postępem prac. Roboty, wykonywane przez rękodzielników krakowskich, postępują bardzo szybko tak, że w ciągu miesiąca ukończono odnowienie wnętrza, a obecnie trwają roboty zewnętrzne, rozpoczęte od podłudniowej wieży kościelnej.

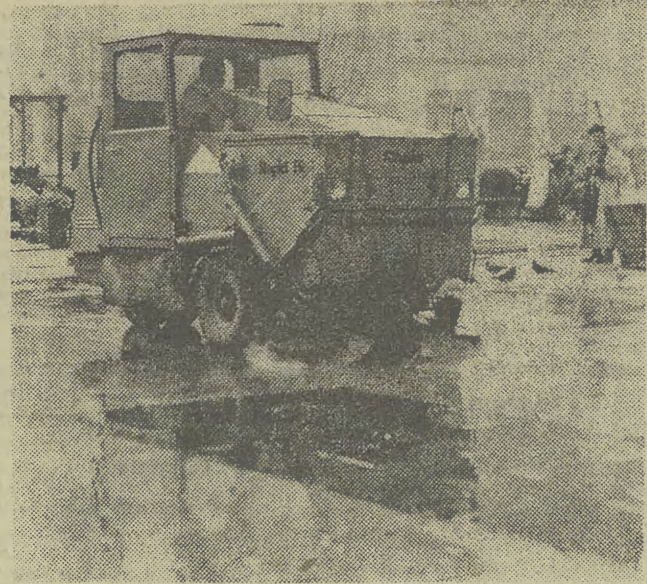
„Czas”

Dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej p. Karol Estreicher od spadkobierców Józefa Ignacego Kraszewskiego otrzymał powiadomienie, iż do zbiorów Biblioteki przekazano 23 tomy korespondencji, otrzymanej przez wielkiego pisarza do roku 1866, oprawione i ułożone literami. Nadto spadkobiercy Prace przekazały w pakach korespondencje nie uporządkowane, mogące objąć około 30 tomów. Oprócz tego rodzina oddaje do Biblioteki korespondencje rodzinne, pomimo iż tę J. I. Kraszewski od dawno wykluczył. Spadkobiercy uczynili nadto dar z 245 rękopisów. Tak więc cały zbiór obliczyć można na 300 tomów. Dar zapisany zostanie do osobnej księgi dobrodziejów, a ofiarodawcom Pan Dyrektor w imieniu Biblioteki Jagiellońskiej wyrazi gorące podziękowanie.

„Czas”

Komunikat
Muzeum Narodowego

Organizatorów zbiorowego oglądania wystawy „Polaków portret własny” w Muzeum Narodowym w Krakowie, Nowy Smach, al. 3 Maja 1 zawiadamiamy, że w soboty wolne od pracy oraz w niedziele wielkie nie będą oprowadzane po wystawie przez przewodników Muzeum Narodowego w Krakowie. W wymienione dni pragniemy wystawę udostępnić, w głównej mierze naszym gościom pragnącym indywidualnie zobaczyć wystawę.

Kiedy jeszcze Rynek spowija poranna mgła, gdy płaczą się po nim tylko gołębie, na jego płytę wyjeżdżają pomarańczowe maszyny, polewarki, mechaniczne zamiataarki... Pucują, głąsują, czyszczą... by wszystko lśniło. A wieczorem znówu nabiera się fura śmieci.

Zdjęcie: Michał Kaszowski

Lepsza organizacja i dyscyplina pracy

Mimo olbrzymich kłopotów
MPO pracuje coraz lepiej

Wystarczy, że na chodniku znajdzie się kilka papierów, a już sypią się gromy pod adresem MPO, choć całkiem niezasłużenie, gdyż za czystość chodników oraz połowy jezdni odpowiada przecież dozorca. Firma ta natomiast trudni się wyłącznie wywozem śmieci na wysypisko oraz letnim i zimowym utrzymaniem najważniejszych dróg w mieście. To gwoździ wyjaśnienie podziału obowiązków. Zajmijmy się teraz faktami: zarzutami, kierowanymi pod adresem tegoż przedsiębiorstwa.

Jeszcze w 1976 roku na pracę MPO skarżyło się codziennie średnio około 100-150 instytucji lub obywateli. Chodziło głównie o nieterminowe opróżnianie śmietników. Większość skarg była uzasadniona. Mimo że MPO posiadała samą ilość sprzętu specjalistycznego i to na dodatek w znacznym procencie wyeksploatowanego, że nie przybyło przedsiębiorstwu pracowników, chociaż miasto rozrosło się i powiększyło o kilkadziesiąt tysięcy

cy ludzi — to w tym roku ilość zastrzeżeń do stylu pracy tego zakładu kolosalnie zmniejszyła się. Obecnie w ciągu całego miesiąca notuje się od kilku do maksymalnie kilkunastu reklamacji.

Rocznie MPO wywozi na wysypiska około 1.350 tys. m sześciu nieczystości komunalnych. W ciągu dnia opróżnianiem pojemników zajmuje się 60 ekip. Byłoby całkiem dobrze, gdyby MPO dysponowało jeszcze co najmniej 10-ma takimi drużynami. Na ich zorganizowanie nie pozwala niedostatek sprzętu i ludzi. Dlatego MPO zmuszone jest do pracy również w wolne soboty oraz niedziele. Ta ciągła działalność wpłynęła na poprawę efektywności działania.

A jest czym się zajmować. W Krakowie znajduje się ponad 5,5 tys. tradycyjnych pojemników na śmieci, około 5 tys. małych kontenerowych oraz 200 szt. kontenerów dużych, ustawionych w pobliżu tych realności, gdzie śmieci powstaje bardzo dużo, np. domy akademickie, szpitale, szkoły itp.

Poprawa organizacji i dyscypliny pozwoliła osiągnąć lepszą wydajność pracy. Zasadniczo

„Wyzwolenie”
po raz 150-y

W najbliższą sobotę i niedzielę tj. 17 i 18 listopada Stary Teatr wystawia „Wyzwolenie” St. Wyspiańskiego w reż. K. Swinarskiego, ze scenografią K. Wiśniaka — już po raz 150 i 151. W obsadzie znani aktorzy m. in.: J. Treła, J. Radziwiłowicz, E. Lubaszenko, I. Olszewska i A. Polony.

rozmowy przy herbacie

O ŚPIEWACZYCH LAURACH

Ostatnio zakończony I Ogólnopolski Konkurs Wokalistyki Operowej — którego gospodarzem była Opera Śląska, a współorganizatorami: Min. Kultury oraz władze Katowic i Bytomia — przyniósł główny laur — pierwszą nagrodę — młodemu śpiewakowi krakowskiemu, solistce naszego Teatru Muzycznego, PAWŁOWI JANOWSKIEMU. Z laureatem spotykamy się na chwilę rozmowy...

— Przede wszystkim gratulujemy Panu sukcesu, tym cenniejszego, że w asadującym Pana jury konkursu zasiadali tak znakomici znawcy sztuki operowej, jak: dr Zygmunt Latoszewski, Stefan Wojtowicz, Krystyna Szczepańska czy Bogdan Paprocki...

— Dziękuję bardzo! Pragnę jednak podkreślić, iż konkurs ten przyniósł przede wszystkim zespołowy sukces krakowianom: na dziewięć nagród aż cztery przypadły śpiewakom naszego Teatru: Januszowi Wenzowi i Elżbiecie To-

warnickiej (III nagrody), Zofii Lis-Adamczyk (wyróżnienie), no i mnie.

— Nie był to w życiu Pana pierwszy laur konkursowy...

— Tak, w roku ubiegłym w Atenach, na konkursie im. Marii Callas udało mi się osiągnąć srebrny medal — drugą nagrodę. Zaś w październiku br. — wyróżnienie na konkursie w Tuluzie.

— Kraków zna już Pana z występów na scenie operowej, jako Zbigniewa w „Strasznym dworze”, Stolnika w „Halce”, Escamilla w „Carmen” i... proszę mi

Symposium rehabilitacji w wielickiej kopalni

Potrzeby są niewspółmierne
do możliwości
krakowskiej służby zdrowia

Na III poziomie wielickiej kopalni w sali wykładowej im. W. Budryka zbiera się w sobotę (17

NOTES
REPORTERA

W Domu Dziecka nr 7 Klub Kolekcjonerów urządził wystawę znaczków, banknotów, odznaczeń, widokówek. Zainteresowanie było bardzo duże, ekspozycja znakomicie urządzona. Przedstawicielem KK Zbigniewowi Dominowi, Janowi Matuskiewiczowi, Zdzisławowi Raszłowi i Józefowi Szlękowskiemu należało się słowa podziękowania.

listopada) III Symposium Rehabilitacji, zorganizowane przez ZG Stowarzyszenia Wychowanków Akademii Medycznej im. M. Kopernika, byłych Wydziałów Lekarskiego i Farmaceutycznego UJ, przy współpracy Instytutu Rehabilitacji Ruchowej AWF i krakowskich oddziałów Polskiego Towarzystwa Walki z Kalectwem oraz Polskiego Towarzystwa Szpitalnictwa.

13 referatów specjalistów z tej dziedziny — z Krakowa, Buska i Warszawy — stanowi wielostronne spojrzenie na stan rehabilitacji leczniczej, jej znaczenie dla zdrowia społeczeństwa krakowskiego, rozwój, różnorodność form oraz możliwości i projekty wykorzystania naturalnych walorów leczniczych m.in. wielickiej kopalni i buskich źródeł. Obrady otworzą referaty o pionierach rehabilitacji zdrowotnej — dr J. Paleckim i prof. L. Jakubowskim.

Potrzeby w dziedzinie rehabilitacji są niewspółmierne do możliwości krakowskiej służby zdrowia — jest to jedna z najsłabszych jej stron. Wieleletnie uślodowania stworzenia ośrodka rehabilitacji są ciągle bezowocne, sprawa oddala się z roku na rok w przyszłość, a tymczasem wielu ludzi bezradnie zabiega o pomoc, której brak oznacza pogłębianie i utrwalanie się kalectwa. Zwroćcie na to jeszcze raz uwagi kompetentnych władz jest myślą przewodnią sympozjum. (n)

Krakowski Oddział Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Francuskiej zaprasza na cykl imprez organizowanych w dniach 15-21 listopada pod hasłem „Spotkania z Francją-78”. Organizowane po raz czwarty w naszym mieście Spotkania będą okazją do bliższego poznania działalności Towarzystwa i kultury francuskiej.

Imprezy zainaugurowała wczoraj w kinie „Wawrzawa” projekcja filmu fabularnego „Cztery noce marzeń” w reż. Roberta Bressona. Dzisiaj w

Zaproszenie
na

„Spotkania z Francją”

samopólnie nastąpiło na Politechnice Krakowskiej otwarcie wystawy francuskiej prasy naukowej i technicznej. Niestety zaplanowany na niedzielę występ pary artystów warszawskich Krystyny Jandy i Andrzeja Seweryny ze spektaklem „Hełło i Abeldard”, nie odbędzie się z powodu choroby aktorki. Zatem artystycznych wrażeń dostarczyć może jeszcze Państwu udział w koncercie zespołu narodowego ośrodka muzyki kameralnej z Akwitani. W programie utwory M. Ravela (20 bm. godz. 19.30 — Dom Polonii). Natomiast Instytut Obróbki Skrawaniem przy ul. Wrocławskiej 37a będzie 21 bm. o godz. 15 miejscem projekcji francuskich filmów kłometrażowych. (bn)

W Teatrze im. J. Słowackiego

Premiera

„Opowieści Lasku Wiedeńskiego”

Z premierą świetnej sztuki pisarza austriackiego Odona von Horvatha, która obiegła wiele scen europejskich i stała się bestsellerem repertuarowym wielu teatrów wystąpi w sobotę, 17 listopada Teatr im. J. Słowackiego. Reżyseria W. Nurkowskiego, scenografia A. Sekuły. Oprawę muzyczną przedstawienia stanowi oryginalna muzyka wiedeńska, przede wszystkim znane walece Straussa, m. in. „Nad pięknym, modrzym Dunajem”, jako że akcja toczy się właśnie nad Dunajem, w dolinie Wachau, w rozpadającej się Republice Weimarskiej lat trzydziestych naszego wieku.

Horvath — bystry obserwator — przedstawiając środowisko ówczesnych drobnomieszczan wraz z ich tzw. życiowymi kłopotami i radościami, przeżywających swe ludzkie tragedie i rechozących głupim śmiechem wśród kabaretowych uciech, z właściwym sobie poczuciem humoru obnaża beznadziejność i głupotę tego społeczeństwa, które wkrótce może stać się narzędziem politycznych planów groźnych dla

całego świata — jest to bowiem okres dochodzenia do władzy najgroźniejszego z ówczesnych polityków — Adolfa Hitlera. W tony Straussowskich walców, w nocne zabawy kabaretowe „U Maxima” włącza autor nutę niepokoju o to społeczeństwo leniwe, nudne, w swej mieszczańskiej żądzy zdobywania dóbr materialnych ograniczone, bezwolne — które każdy sprytny polityk może wykorzystać do własnych celów.

Przetłumaczona na wiele języków europejskich sztuka Horvatha odnosiła sukcesy na niejednej scenie. W Krakowie mamy okazję po raz pierwszy poznać twórczość autora „Opowieści Lasku Wiedeńskiego”.

Co dzień niesie?

Siedzących panów,
stojące panie...

Nasza krakowska, kulejąca komunikacja już sama w sobie bywa trywująca, co dopiero jeśli uczucie to potęgują sami jej pasażerowie. Obserwowałam kiedyś okazalego pana, który wsiał do tramwaju przednim wejściem, na następnym przystanku wysiadł z drugiego starszej, stękiej kobiecie nauragac bo — dopadając wozu w ostatniej chwili — wsiadła przodem! A inne przyjemniaczki? W tramwaju tłok, miejsca siedzące zajęte, kobiety objuczone siatkami uśladują je postawić na parapecie okna, na pomoście. Cóż, kiedy o parapecie oparci są panowie, jest im wygodnie, więc nawet nie drgną. Nie drgną też siedzący młodzie ludzie, mimo że obok tłoczą się starsze osoby, matki z dziećmi, kobiety obciążone pakunkami. Jedni udają, że drzemają, drudzy zapamiętane czytają gazetę, inni nie zajądają sobie trudu udawania. Po prostu siedzą.

Myślę sobie obserwując to wszystko: jest to poza? Wygodnictwo? beznadziejność? Chyba, uszczęśliwionego po trochu łacnie z brakiem kultury i uczynności. Że też o nie tak trudno w naszym, coraz bardziej cywilizowanym świecie! (MAR)

OKAZJA — taniej o 30%!
Poszronowa wyprzedaż dziecięcych wózków sportowych w dużym wyborze, po przystępnych cenach, w sklepach WPHW w Krakowie:

- ul. Kielecka 2
- ul. Pokoju 20
- ul. Wrocławskiej 28
- os. Nad Potokiem (Prokocim)
- ul. Wiślicka (Mistrzejowice)
- oraz w Wieliczce i Myslenicach K-3616

DZIŚ O GODZINIE:

* 17.30 — Klub Kombatan, os. Góralski 23 — Z cyklu „Świat współczesny i polityka” — mówi dr J. Baczynska.

* 18 — PAN, ul. Sławkowska 17 — (aula) Wszechnica PAN — doc. dr hab. A. Stankiewicz, „Kosmologia w świetle najnowszych odkryć astrofizycznych, o 18 — (s. 24) Kom. Nauk Pedagog. dr W. Kluczewski — „Aktualne tendencje w rozwoju szkolnictwa zawodowego”.

* 18 — KMPiK, pl. Centralny — mgr M. Kuszowa — „Kaukaz Południowy”.

* 18 — Klub Młodych, os. Młodoci 1 — Występ zespołu folklorystycznego „Wisłanie”.

* 18 — Klub ZD LK, ul. Filipa 3 — mgr St. Kaszyński — „Centrum Sztuki i Kultury G. Pompidou w Paryżu”.

* 18 — Instytut Francuski, ul. Jana 15 — M. Patrick Lecaque — „Chartres et l'art du vitrail aux XII-ème et XIII-ème siècles”.

* 19 — Koło Młodych przy ZLP, ul. Krupnicza 22 — Spotkanie z dr M. Rostworowskim, autorem wystawy „Polaków portret własny”.

* 20 — „ROTUNDA” — II Nocne Spotkanie.

JUTRO O GODZINIE:

* 15 — „Centrum”, os. Kościuszkowskie 5 — Filmy dla najmłodszych, o 17.30 — Koncert kameralny w wyk. Teresy Kaban — fort. i H. Błażej — flet.

* 16 — Klub ZNP, ul. Szewska 20 — Zjazd nauczycieli literatury z terenu Polski południowej. Przewodzi dr J. Kajtoch.

* 17 — Galeria „Pawilon” PP Desa, os. Kosciuszkiowskie 5 — Otwarcie wystawy malarstwa Bernadamy Damkowej (RFN). (Do 10 XII br.)

* 18 — KMPiK, pl. Centralny — Otwarcie wystawy zbiorowej Grupy Nowonickich Plastyków.

* 18.30 — TSZK, ul. Sławkowska 30 — dr R. Pytel — „Rajski wąż a wawelski smok”.

* 19 — „ROTUNDA” — Poznańska grupa wokalna „Spirituals and Gospel Singers”; o 21 — Mecz żużlowy.

KIEDY Co KIEDYgoze
Co goze? KIEDY

PIĄTEK	SOBOTA	NIEDZIELA
16	17	18
LISTOPADA Edmunda Gertrudy	LISTOPADA Grzegorza Salomei	LISTOPADA Anieli Romana

TEATRY

Piątek

Słowackiego 19.15 Wujaszek Wania. Miniatura (pl. św. Ducha) 2.17 Wygnaniec — rzecz o J. Słowackim. Modrzejewskiej 19.15 Lot nad kukielczym gniazdem. Kameralny 19.15 Egzamin (przedst. zamkn.). abonam. nieważne. Bagatela 19.30 Kram z piosenkami. Ludowy 19.30 Skiz (przedst. zamkn.). abonam. nieważne. Muzyce (ul. Lubiech 48) 19.15 Krol walczy. Groteska 19.15. Dom na granicy (dla widzów dorosłych). Kolejarka (ul. Bocheńska 3) 15.19 Krolowa przedmiesca (o godz. 15 przedst. zamkn.). Jami Michalika 22.15 Kabaret — Diabli nadali.

Sobota

Słowackiego 19.15 Opowieści Lasku Wiedenskiego (przedst. dla dorosłych, prem. pras., abonamenty nieważne). Miniatura 19.30 Wygnaniec. Modrzejewskiej 19.15 Wygnaniec (przedst. zamkn.). abonamenty nieważne. Bagatela 11 Cuda i dziwy, 19.30 Kram z piosenkami. Ludowy 19.30 Konrad Wallenrod. Muzyce (ul. Lubiech 48) 19.15 Krol walczy. Groteska 19.15. Dom na granicy (dla widzów dorosłych). Kolejarka (ul. Bocheńska 3) 15.19 Krolowa przedmiesca (o godz. 15 przedst. zamkn.). Jami Michalika 22.15 Kabaret — Diabli nadali.

Niedziela

Słowackiego 14 Krolowa Sniezka. 19.15 Opowieści Lasku Wiedenskiego (przedst. dla dorosłych). Miniatura 19.30 Wygnaniec. Modrzejewskiej 19.15 Wygnaniec. Scena Forum 17 Rozmowa w domu państwa Stein o nieobecny panu von Goethe. Kameralny 19.15 Emigranci (zamknięte abonamenty). Bagatela II Cuda i dziwy, 19.30 Kram z piosenkami. Ludowy 19.30 Konrad Wallenrod. Groteska 11.18 Kopciuszek (o godz. 16 przedst. zamkn.). Kolejarka 15.19 Krolowa przedmiesca. Scena „Forum” 18.30 Lichwiarz i Łagoda czyli dwa portrety z kasa w tle.

KINA

Piątek

Kijów 15.30, 18, 20.30 Lot nad kukielczym gniazdem (USA 1. 18). Uciecha 15.45, 18, 20.15 Dzięki Bogu już piątek (USA 1. 15). 22.15 Młody Frankenstein (USA 1. 15). Warszawa 15.45, 18, 20.15 Czas pieszki (fr. 1. 15). Wolność 15.45, 18, 20.15 Amator (pol. 1. 15). 22.15 Konwój (USA). Sztuka 15.45, 18, 20.15 Bunt na Bounty (USA 1. 15). Wanda 15.45, 18, 20.15 Piata pora roku (radz. 1. 12). Mi. Gwardia 14.45, 17, 19.15 Diabli mnie biorą (fr. 1. 15). Wrzós (Zamojskiego 50) 15.45, 18, 20 Torba inkasenta (radz. 1. 12). Swit (os. Teatrne 10) 15.45, 18, 20.15 Sanchez i jego dzieci (meks. 1. 15). Mała sala 15, 17.15 Salwy w Marusiu (meks. 1. 18). 19.30 Wspaniałe słowo wolności (radz. 1. 15). Światowid (os. Na Skarpie 7) 15.45 Szkrab (radz. b.o.). 18, 20 Jeśli odjedziesz (radz. b.o.). Mała sala 15, 17, 19.15 Sędzia Fayard zwany szeryfem (fr. 1. 15). Kultura (Rynek Gł. 27) 14, 20 Najazd czarnego księcia (radz. b.o.). 16 Świat się śmieje (radz. b.o.). 18 273 dni poniedziałku zera (pol. b.o.). Wiedza (Rynek Gł. 27) 16 Biol. i chemia (dla kl. II lic. Mikro (Dzierżyńskiego 5) 15.30, 18, 20.30 Bitwa o Midway (USA 1. 15). Dom Zolnierza (ul. Lubiech 48) — nieczynne. Związkowiec (Grzegorzka 71) 15.45, 20.15 Gwiezdne wojny (USA 1. 12). 18 DKF; Klincz (pol.). Wisła (Gazowa 21) 16, 18 Co mi zrobisz jak mnie złapiesz (pol. 1. 15). 20 Powrót tajemniczego blondyna (fr. 1. 12). Maskotka (Dzierżyńskiego 55) — 15.30 Halo Szpicbrodka (pol. 1. 15). 17.30, 19.30 Joseph Andrews (ang. 1. 18). Pasaż (Pasaż Bielański) 14 Wielka podróż Bolka i Lolka, 16, 18, 20 Straceny. Podwawelskie (ul. Komandorów) 16 Skarb na wyspie (rum. b.o.). 18 Superexpress w niebezpieczeństwie. Tecza 17, 18 Przełomy Missouri. Ugorek 11, 12 Bajki. 15 Biekitny ptak, 17 Ebrah, potwór z głębin, 19 Powiedz, że ja kocham. Sflinks 11, 12, 13 Bajki, 16, 18, 20 Śmiertelny pościg.

Sobota

Kijów 15.30, 18, 20.30 Lot nad kukielczym gniazdem. Uciecha 10, 12.15, 15.45, 18, 20.15 Dzięki Bogu już piątek, 22.15 Młody Frankenstein. Warszawa 10, 12.15, 15.45, 18, 20.15 Czas przeszły. Wolność 10, 12.15, 15.45, 18, 20.15 Amator, 22.15 Konwój (USA). Sztuka 10.15, 12.30, 15.45, 18, 20.15 Los Gofos (hiszp. 1. 15), 18 Gervaise (fr.). Wanda 10, 12.15 Szukaj wiatru (radz. 1. 15), 15.30, 19 Blokada cz. III i IV (radz. 1. 12). Mi. Gwardia 14.45, 17, 19.15 Diabli mnie biorą. Wrzós 15.45, 18, 20 Torba inkasenta. Swit 15.45, 18, 20 Sanchez i jego dzieci. Mała sala 15, 17.15, 19.30 No i co doktoru (USA b.o.). Światowid 15.45 Szkrab, 18 Blokada cz. III i IV (radz. 1. 12). Mała

sala 15, 17, 19.15 Sędzia Fayard zwany szeryfem. Kultura 8, 9.30 Najazd czarnego księcia, 11, 14, 17, 20 Człowiek z marmuru (pol. 1. 15). Wiedza 16 Biologia i język polski dla kl. III lic. Mikro 15.30, 18, 20.30 Bitwa o Midway. Dom Zolnierza nieczynne. Związkowiec 15.45, 18, 20.15 Gwiezdne wojny. Wisła 16, 18 Co mi zrobisz jak mnie złapiesz, 20 Powrót tajemniczego blondyna. Maskotka 11, 13, 17.30, 19.30 Joseph Andrews, 15.30 Halo Szpicbrodka. Pasaż 10, 14 Wielka podróż Bolka i Lolka, 12, 16, 18, 20 Straceny. Podwawelskie (ul. Komandorów) 16 Skarb na wyspie (rum. b.o.). 18 Superexpress w niebezpieczeństwie (jap. 1. 15). Tecza (ul. Praska) 17, 19 Przełomy Missouri (USA 1. 15). Ugorek 15 Biekitny ptak, 17 Ebrah, potwór z głębin, 19 Powiedz, że ja kocham. Sflinks 16, 18, 20 Śmiertelny pościg.

Niedziela

Kijów 10.30, 15.30, 18, 20.30 Lot nad kukielczym gniazdem, 13.15 Podróż kota w butach (jap. b.o.). Uciecha 10, 12.15, 15.45, 18, 20.15 Dzięki Bogu już piątek. Warszawa 10, 12.15, 15.45, 18, 20.15 Czas przeszły. Wolność 10, 12 Podarunek czarnego księcia (radz. b.o.). 15.45, 18, 20.15 Amator. Sztuka 10.15, 12.30 Cudowna lampa Aladyna (fr.). Tom i rudzielec (USA), 15.45, 18, 20.15 Los Gofos, Wanda 10, 12.15 Szukaj wiatru, 15.30, 19 Blokada, cz. III i IV. Mi. Gwardia 12 Strachaj Robin Hooda (radz. 1. 12), 14.45, 17, 19.15 Diabli mnie biorą. Wrzós 11, 12 Bajki, 13.15 Ja i mój pies (radz. b.o.). 15.45, 18, 20 Obrót sprawy (radz. 1. 15). Swit 13 Jak się budzi krolowy (czech. b.o.). 15.45, 18, 20.15 Sanchez i jego dzieci. Mała sala 15, 17.15, 19.30 No i co doktoru. Światowid 13 Jęz-dziolec bez głowy (radz. b.o.). 15.45 Szkrab, 18 Blokada cz. III i IV. Mała sala 15, 17, 19.15 Sędzia Fayard zwany szeryfem. Kultura 11, 14, 17, 20 Człowiek z marmuru. Wiedza 16 Drogami czasu. Mikro 11, 15.30, 18, 20.30 Bitwa o Midway. Dom Zolnierza 15.45 Orkiestra Klubu Samotnych Serc... (USA 1. 12), 18 Było nas czworo (radz. 1. 12), 19 Związkowiec 12.15 Bajki 13.45, 18, 18.15 Gwiezdne wojny. Wisła 11, 12 Bajki, 13, 16 Powrót tajemniczego blondyna, 18, 20 Co mi zrobisz, jak mnie złapiesz? Maskotka 11, 12 Bajki, 15.30 Halo Szpicbrodka, 17.30, 19.30 Joseph Andrews. Pasaż 10, 12, 14 Wielka podróż Bolka i Lolka, 18, 20 Straceny. Podwawelskie 11.15, 12.15 Bajki, 14 Skarb na wyspie (rum. b.o.). 16, 18 Superexpress w niebezpieczeństwie. Tecza 17, 18 Przełomy Missouri. Ugorek 11, 12 Bajki, 15 Biekitny ptak, 17 Ebrah, potwór z głębin, 19 Powiedz, że ja kocham. Sflinks 11, 12, 13 Bajki, 16, 18, 20 Śmiertelny pościg.

WYSTAWY MUZEA

Piątek

Sobota — Niedziela

Wawel — komnaty (piat. 12—18, sob. niedz. 10—15), Skarbiec i Zbrojownia (piat. sob. niedz. 10—15.30). Zamek i Muzeum w Pieskowej Skale (piat. sob. niedz. 10—16). Muzeum Lenina, Topolowa 5: Lenin w Polsce, Krak. współprac. Lenina — S. Bagociński i J. Hanacki (piat. 9—18, sob. 10—19, niedz. 10—15 wst. wol.). w Poroninie: Lenin na Podhalu (piat. niedz. 8—16, sob. 8—19), w Białym Dunaju (piat. sob. niedz. 9—16 wst. wol.). Muzeum Historyczne, św. Jana 12: Militaria, Zegaty (piat. 10—18, sob. 10—16, niedz. 9—14). Krzysztofory, Rynek Gł. 35: Tradycje Krak. (piat. sob. niedz. 10—14). Franciszkańska 4: Sport w sztuce (piat. 9—15, sob. niedz. nieczynne), Muzeum Narodowe — Oddziały. Sukienki (piat. sob. niedz. 10—16). Dom Matejki, Floriańska 41: Portrety dzieci (piat. 9—15), Dworek J. Matejki w Krzeszawicach, ul. Kruczkowskiego 5 (piat. sob. niedz. nieczynne). 10—17, Szolajskich, pl. Szczepański 9: Pols. malarstwo i rzeźba do 1784 r. (piat. sob. niedz. 10—16). Czartoryskich, Piłarska 8: Arcydzieła ze zb. Czartoryskich (piat. sob. 10—16, niedz. 9—15). Nowy Gmach, al. 3 Maja 1: Polaków portret własny (piat. sob. niedz. 10—16). Archeologiczne, Poselska 3: Tkaniny koptyjskie, staroperywskie, arabskie w zb. Mus. Archeolog., Pradzię N. Hut, Muzeum egipskie w świetle promieni „X”, Starożytn. i średn. Małopolski (piat. niedz. 10—14, sob. 14—18). Etnograficzne, pl. Wolnica 1: Pols. kultura lud., Tkanina dekoracyjna. Środek. Wschodu (piat. sob. niedz. 10—15). Pawilon Wystawowy, pl. Szczepański 3a: VIII

Ogóln. Wyst. Malarstwa i Rzeźby — Spotkania Krakowskie 78 (piat. 13—20, sob. niedz. 11—18), Arkady, pl. Szczepański 3a: Mal. St. Krzyżstalskiego (piat. 13—20, sob. niedz. 11—18), BWA, Kanonia 53. Prace M. Chalandy i W. Siemaszkiewicza (piat. sob. niedz. 11—18), ZPAF, św. Anny 3: Wyst. fotografii 1906—1976 (piat. 10—18, sob. niedz. 10—14), św. Jana 3: Grafika Lily Salvo (piat. 11—19, sob. niedz. nieczynne), Pałac Sztuki, pl. Szczepański 4: Mal. J. Studnickiego (piat. niedz. 10—17, sob. nieczynne), al. Róż 2: Grafika z lat 1953—77 W. Huttera (piat. sob. niedz. 11—18), KMPIK, Mały Rynek 4: Refleksje — Wyst. mal. i grafiki SAPK (piat. sob. 11—19, niedz. 11—13), Hydlówka, Tejmajera 28 (piat. sob. niedz. 11—14), KTF, ul. Boh. Stalingradu 13: Venus 78, cz. I (codz. 9—21), Kopalnia Soli (piat. sob. 8—12, niedz. 8—16), Muzeum Żup Krak. w Wielechcie (piat. sob. 9—15, niedz. 9—19), Fotofalon, KDK, Rynek Gł. 27: A. Łochmańczyk — Ludzie i architektura Kraju Rad (piat. sob. niedz. 14—20), SARP, św. Jana 11: Wyst. szkiców arch. P. Czapczyńskiego — Daleko i blisko od Londynu (piat. sob. niedz. 15—20).

DYŻURY

Piątek

Sobota — Niedziela

Pogot. MO, tel. 97, Straż Poż. tel. 98, Pogot. Ratunk. Łazarka 14: wypadki tel. 99, zachorowania i przewozy 238-33, porady stomatolog. w przypadkach nagłych (piat. 20—7, sob. niedz. 14—7), ambulatorium okulistyczne (cała doba), Rynek Podgórski 2: 625-50, 657-57, Nowa Huta: 422-22, Niepołomice: 198, Lotnisko Balice 190-23. Dyżury szpitali:

Piątek

Chir. — Prądnicka 35, Chir. dzieci — Prokocim, Urolog. — Prądnicka 35, Laryng. — os. Na Skarpie 65, Okulist. — Witkowiec, Neurologia oraz inne oddziały szpitali wg rejonizacji.

Sobota

Chir. — Trynitarska 1, Chir. dzieci — Prokocim, Urolog. — Prądnicka 35, Laryng. — Wrocławska 1, Okulist. — Witkowiec, Neurologia oraz inne oddziały szpitali wg rejonizacji.

Niedziela

Chir. — os. Na Skarpie 65, Chir. dzieci — Prądnicka 35, Urolog. — Wrocławska 1, Laryng. — Prądnicka 35, Okulist. — Witkowiec, Neurologia oraz inne oddziały szpitali wg rejonizacji.

Dyżurne poradnie: Internist., pediatr., gabinet zabiegowy (18—21), zgłoszenia wizyt domowych (18—20), w sobotę i niedzielę dochodzi stomatologiczna (8—14), wizyty domowe (8—13), dla Śródmieścia: al. Pokoju 4, tel. 181-80, 183-96, dla Nowej Huty: os. Jagiellońskie bl. I, tel. 856-26, dla Krowczyń: ul. Galla 24, tel. 721-35, dla Podgórze: ul. Kutrzeby 4, tel. 618-55, 650-99, Inf. Służby Zdrowia: tel. 205-11 (cała doba), Punkt Inf. Apteczny, tel. 107-65 (8—15, niedz. nieczynne), Inf. Toksyk., Kopernika 26, tel. 199-99, Inf. akcji „W”, tel. 606-30 (8—17, sob. i niedz. nieczynne), Lek. Spółdz. Pracy — Wizyty domowe lekarzy chorób dzieci (codz. 16—23.30, niedz. 8—23) oraz lekarzy kardiologów (codziennie 16—23.30, niedz. nieczynne), tel. 295-78, 225-66, Osrodek Inf. dla Inwalidów, ul. 1 Maja 5, tel. 228-11 (pon. śr. piat. 16—18), Krak. Tow. Świad. Domowego Macierzyństwa, Młod. Poradnia Lekarska, ul. Boh. Stalingradu 13, tel. 278-08 (9—18, sob. 8—14, niedz. nieczynne), Inf. o poradnictwie prawnoprosz., wych., zaw. i in., 254-74, 231-64 (8—18), Tel. Zaufania 371-37 (16—22), dla dzieci i młodzieży 611-42 (14—18, niedz. nieczynne), Milicyjny Tel. Zaufania 218-41 (cała doba), Inf. kolej. zagr. 241-82, 222-48, kraj. 223-33, Inf. Turyst. „Wawel-Tourist” ul. Pawia 8: tel. 260-91, 204-71 (8—18, niedz. 8—14), 646-60 (6.30—22), Inf. Kult., KDK, Rynek Gł. 27, pok. 144, III p. tel. 244-02 (11—18), Inf. o Usługach, Floriańska 20, tel. 271-30, 228-90 (7—18, sob. i niedz. nieczynne), Nowa Huta, os. Zgody 7, tel. 447-31 (8—18, sob. i niedz. nieczynne), Pomoc Drogowa PZM, ul. Kawłory 3, tel. 755-75 i 748-92 (7—22).

APTEKI

Piątek

Sobota — Niedziela

Dyżurny nocny, Rynek Gł. 42 (tlen), pl. Wolności 7, Pstrowskiego 94 (tlen), Nowa Huta, Centrum A bl. 3 (tlen), Waryńskiego 24, Długa 88 (sob. niedz. nieczynne), Nowa Huta, Centrum C bl. 6 (tlen).

Sobota — Niedziela

Dyżurny dzienny: jak wyżej.

RADIO

Piątek

Program I

16 Tu Jedyndka, 17.50 Radiokurier, 18 Tu Jedyndka d.c. 18.25 Nie tylko dla kierowców, 18.30 Koncert zyczeń, 19.15 Warsz. Ork. PRITV, 19.40 Tańce z różnych stron świata, 20.05 Soliści i zesp. w rep. popul., 20.30 Melodie, 21.05 Kron. sport, 21.15 Kom. Tot. Sport,

21.18 Muz. K. Szymanowskiego, 22.20 Tu Radio Kierowców, 22.23 Zielona Góra na muz. antenie, 23 Wita Was Polska.

Program II

17 Spotkanie z pios. radz. 17.20 Rośliny razem z Nig — A. Rymkiewicz, 17.40 Wyrośli z tej ziemi — rep. lit. 18 XXII Międzynar. Fest. Muz. Organ. — Oliwa 79, 18.30 Echo dnia, 18.40 Ludzie, wśród których żyjemy, 19.05 Poezja i muz., 19.30 Muz. kameralna, 20.40 Rozm. o kinie, 21.10 Nowa płyta A. Rubinstein, 21.40 Busoni — Dwa studia do opery Doktor Faustus, 22 Teatr PR — Impreza — słuch. 23 Granice jazzu, 23.35 Co słychać w świecie, 23.40 Muzyka.

Program III

17.05 Muz. poczta UKF, 17.40 Studio nagrań, 18.10 Polit. dla wszystkich, 18.25 Czas relaksu, 19 Codz. pow. w wyd. dźwięk. — F. Dostojewski: Zbrodnia i kara, 19.35 Opera tyg. 19.50 Człowiek o dwóch twarzach — odd. pow. J. Higginsa, 20 Interradio, 20.40 Przekazuje świadectwo czasu — Janina Jaworska, 21 Saksofon, fortepian, smyczki, 21.20 O ogniu dźwiękiem, 22.08 Gwiazda siedmiu wiec, 22.15 Trzy kwadransy jazzu.

Program IV

16.45 Człowiek w świecie i w domu (Kr.), 17.05 Gwiazdy i gwiazdki estrady (Stereo) (Kr.), 17.25 Czarodziej króla Augusta (Kr.), 17.40 W rytmie sport. (Kr.), 18.14 Nieporadnik jez. (Kr.), 18.24 Pogoda (Kr.), 18.25 Twórcy pols. słowa, 19 Skąd wieje wiatr? 19.15 Lekce, jez. ang., 19.30 Transm. koncertu z sali Filh. Nar., 20 Syntety ludzkie w anegdotce, 20.20 Dc. transmisji, 22 Muz., 22.15 Kraje i wydarzenia, 22.35 Lektury i przemyslenia.

Sobota

Program I

8 Sygnały dnia, 9.05 Cztery pory roku, 11.40 Tu Radio Kierowców, 11.55 Kom. o stanie wod., 12.25 Na północ od Czantorii, 12.45 Roln. kwadrans, 13 Kom. energet., 13.01 Z fonoteki St. Gama, 13.20 Muz., 13.40 Kacik melomana, 14 St. Gama, 14.20 St. Relaks, 14.25 St. Gama, 15.05 Korespondencja z zagr., 15.10 Nielaska Cyprydy — słuch. 16 Tu Jedyndka, 17.30 Radiokurier, 18 Tu Jedyndka, 18.25 Nie tylko dla kierowców, 18.33 Budujemy nowy dom — kron. muz. 35-lecia, 19.15 Z poznanskiego Studia, 19.30 Podwieczorek przy mikrofonie, 21.05 Muz. prem. St. Gama, 21.35 Przy muz. o sporcie, 21.50 Kom. Tot. Sport, 22.20 Tu Radio Kierowców, 22.23 Rzeczów na muz. antenie, 23 Wita Was Polska.

Program II

7.35 Koncert poranny, 8.35 Dialogi i zbliżenia, 9.30 Teatr PR — Dewajitis — słuch. 10.40 Groch z kapusta, 11 Koncert chopin, 11.35 Radioproblemy, 11.45 Muz. spod strzechy, 11.55 Kom. o stanie wod., 12.05 Miniatury muz., 12.25 F. Ch. Neubauer — Symf. La Bataille, 13 Mag. wędkarski, 13.15 Rad. Estrada Małych Muzyków, 13.36 Ze wsi i o wsi, 13.51 Spotkania z folklorem, 14.10 O zdrowiu dla zdrowia, 14.30 Dla dzieci — Hamak, 14.50 Czata — mag. wojs. St. Młod., 15.05 Muz. Haydna, 15.20 Popołudnie — dziewcząt i chłopców, 16 Wiersze Gałczyńskiego śpiewają M. Grechuta i M. Umer, 16.10 Przekrój muz. tyg. 16.40 Czy znasz te książki? 17 Z archiwum jazzu, 17.20 Sady nieostateczne czyli poczet o poezji i poetach, 17.40 Kibice praworządności — rep. lit. 18 Muz. arch. Pr. 18.35 Muz. 18.40 Czas i ludzie — aud. kombatanek, 19 Matysławskie, 19.30 Z opery G. Bizeta Polawiacze pereł, 20 Wiersze M. Grzeszaka, 20.15 XVII Bydgoski Fest. Muz., 21.45 Nowe nagr. rad. R. Smendziński, 22 Nadmiar szczęścia, 23 Mistrz, interpretacje muz. dawnej, 23.35 Co słychać w świecie, 23.40 Muzyka.

Program III

8.35 Co kto lubi, 9 Człowiek o dwóch twarzach — odd. pow. J. Higginsa, 9.10 Impresje fortepian, O. Petersona, 9.30 Pr. Polit., 9.45 Gra The Eureka Brass Band, 10 W tonacji Trójki, 11 Codz. pow. w wyd. dźwięk. — F. Dostojewski: Zbrodnia i kara, 11.30 Trebacze z Nowego Orleanu, 12 Rzeczywistość i myślenie J. Conrada — Złoty strzał — aud. dok. 12.30 Złote przeboje R. Stewarda, 13 Powtórka z rozr., 13.50 Wujek Witia — odd. pow. A. Makarowa, 14.05 Mistrzowie batalii — K. Böhm, 15.05 Było gitarzystów wielu..., 15.40 Zgrzyt — mag., 18.30 Dawnych wspomnień czar, 18.45 Nasz rok 79-7, 17 Ballada dla Alicji — gra M. Wolny, 17.05 Muz. poczta UKF, 17.40 Elvis — jakim go pamiętamy, 18.10 Polit. dla wszystkich, 18.25 Koncert jakiego nie było, 19.35 Opera tyg., 19.50 Obied — 1 odd. pow. J. Krzysztonia, 20 Baw się razem z nami, 22.08 Gwiazda siedmiu wiec, 22.45 Skok w przepaść — słuch. H. Zembatego, 22.45 Około północy — gra Trio B. Ewansa.

Program IV

8 Minirecital M. Jeżewskiej, 8.10 RTSS dla Pracujących — Hist. 8.25 B. Marcello — Introdukcja, Aria i Presto, 8.33 Sport, nauka, technika, 9 Mam 6 lat — Gdzie tam kluczek? — słuch., 9.25 Poranek piosenki, 10 Dla klas VII i VIII (wych. muz.), 10.30 Estrada przyjaźni, 11 Dla szkół średnich (chemia), 11.30 R. Wagner — Sceny ze Śpiewaków Norymberskich.

12.05 Mechanizmy (Kr.), 12.15 Agrochem inf. — Radioreklama (Kr.), 12.25 Gielda pływ. 13 Lekce jez. ang., 13.20 Mam 6 lat — Gdzie ten kluczek? — słuch., 13.50 Tu St. Stereo (Kr.), 14.45 Amer. ballady lud., 15.05 Teatr PR — Humor ros. — Cudza żona i mąż pod łóżkiem — wg opow. F. Dostojewskiego, 16.05 Kodeks i kierownica, 16.25 Śpiewa B. Mec, 16.30 Rozm. o wych., 16.45 Na rad. antenie wasze troski nasze wnioski (Kr.), 17 Spacerkiem po muz. Krakowie (Kr.), 17.45 St. Dwóch — mag. Stereo, cz. 1 (Kr.), 18.24 Pogoda (Kr.), 18.25 Pasje, podróż, przyz., 19 Czy znasz swoje prawo? 19.15 Lekce, jez. franc., 19.30 St. Dwóch — mag. Stereo, cz. 2 (Kr.), 21.15 Progr. stereo, — muz. poważnej (Kr.), 22.15 Rad. portrety Polaków, 22.35 RTSS dla Pracujących — Jez. polski.

Niedziela

Program I

8.20 Musicom, 9.05 Rad. Mag., 10.30, 10.45 z albumu pols. pios. 10.30 Rad. Teatr dla dzieci Romek — słuch., 11 Muz. oraz rel. ze spotkań pilk. o mistrz. I ligi, 12.45 Pols. muz. popul., 12.53 Inf. dla kierowców, 13 St. Gama oraz relacje ze spotkań pilk., 14.30 W. Jezioranach, 15 Koncert zyczeń, 16.05 Teatr PR — Prem. Mies., — Sympniece — słuch. E. Pleietyka, 16.50 Muz., 17.15 St. Miodych, 18 Kom. Tot. Sport, 18.05 Inf. dla kierowców, 18.07 Muz., 19.15 Przy muz. o sporcie, 20 Koncert zyczeń, 21.05 Z dzieł kabaretu, 22 Telegrafy muz. ze świata, 22.30 Moja aud. muz., 23.05 Inf. sport., 23.45 Rewia pios., 23.45 Big Band B. Richa.

Program II

7.35 Koncert poranny, 8 Niedz. spotkania — progr. lit.-muz., 12.05 Poranek muz. symf., 13 Teatr PR — Złoty c.k. Radcy — słuch. wg pow. A. Gruszeckiego, 14.15 J. S. Bach — II sonata D-dur, 14.35 Rytmu Polowy Iberyjskiego, 15 Rad. Teatr dla Młodz., Z nikim — cz. II słuch. wg pow. G. Danilowa, 15.45 Rozm. aud. reklam, 16 Koncert chopin, 16.30 Trzecia strona medalu — łódz. ser. estrad, 17.35 Muz. M. de Falli, 18 Panorama wokalistyki pols., 18.35 Felieton publ. międzynarod., 18.45 Meda i pios., 19 Recital zesp. Emolion, 19.20 St. Miodych — Rozgł. Harc., 20 Wiele artystów estrady i kabaretu, 21 Wojsko, strategia, obrona.

Piątek I

18.25 Progr. dnia, 19.30 NURT — Psychologia, 19.45 Obiektowy — progr. woj. m. Krak., krośn., nowosied., przemys., rzesz., tarn., 19.50 Dziennik, 19.55 Mag. motoryzacyjny, 19.55 Dzień dobry, w kręgu rodziny, 19.55 Najmłodsz. z rodu Hamurów, odc. pt. „Brzemie” — film fab. TV CSRS, 19 Dobranoc, 19.10 Siódemka, 19.30 Wieczór z dziennikiem, 20.15 Mag. Studia Gama, 20.45 Tor — progr. rozr.,

tygodniowy program TV

Od 19 do 23 listopada 1979 r.

Poniedziałek I 12.45 TTR, RTSS — Uprawa roślin. 13.25 TTR, RTSS — Hod. zwierząt. 15.25 Progr. dnia. 15.30 NURT — Nauz. pocz. kl. 8. 16.00 Obiekt. 16.20 Dziennik. 16.30 Dla dzieci: Zwierzyniec. 16.55 Dzień dobry, w kręgu rodziny. 17.20 10 minut — teleturniej. 17.30 Społem. 17.45 Baszan rep. film. 18 „Zakład” czech. film fab. 19 Dobranoc. 19.10 Siódemka. 19.30 Wieczór z dziennikiem. 20.15 Teatr TV: Yves Jamiaque — Wakacje w Acapulco. 21.10 Album z piosenkami. 21.40 Dziennik. 21.55 Teresa Réquin — franc. film fab.	Poniedziałek II 12.50 Studio Sport — Moskwa 80. 13.20 St. Sport — Auto-Moto-Sport. 14.20 Piórkiem i węglem. 14.45 Klub Szczęśliwych Kontynentów. 15.30 Progr. dnia. 15.35 Nowoczesność w domu i zagrodzie. 16.05 Jez. niem. — kurs podst. 16.30 Poradnia młod. organizatorów sportu. 17. Korrespondenci. 19.10 Kronika (Kr.). 19.30 Wieczór z dziennikiem. 20.15 Wieczór Syryjski w TP. 20.20 Pios. z Damaszk. 20.25 Rozm. z gościem progr. o udziale Polaków w pracach archeolog. w Syrii. 20.30 „Pismo z Ugarit” film TV syr. 20.50 Taniec syryjski. 20.55 Rozm. z gościem progr. o pols. budowach w Syrii. 21 Dzień dzisiejszy Syrii — fel. film. 21.15 Zapora na Eufracie rep. film. 21.25 Taniec lud. 21.30 Rozm. z gościem progr. o zabytkach Syrii. 21.35 Podróż w historię. 21.50 Dachy Damaszk. — fel. film. 22.05 Pios. 22.10 Studio Sport — Historia olimpiad.	Wtorek I 6 TTR, RTSS — Uprawa roślin. 6.30 TTR, RTSS — Hod. zwierząt. 11.05 Dla szkół: Progr. dla najmłodszych kl. 1-3 Gdy jest ciemno. 12 Dla szkół: Hist. kl. 8. 13.25 TTR, RTSS — Uprawa roślin. 14 TTR, RTSS — Mech. roln. 15.25 Progr. dnia. 15.30 Telewizyjny Klub Seniora. 16 Obiekt. 16.20 Dziennik. 16.30 St. Telewizji Młodych. 17 Klinika zdrowego człowieka. 17.30 Sonda — Mechaniczny deszcz. 17.55 Dzień dobry, w kręgu rodziny. 18.25 „Między nami jaskiniowcami” ode. pt. „Szczęśliwa pani domu” film anim. 18.50 Radzimy rolnikom. 19 Dobranoc. 19.10 Siódemka. 19.30 Wieczór z dziennikiem. 20.15 „Sam i Sally”	Wtorek II 12.35 St. Sport — Historia olimpiad. 13.35 Zwierzyniec. 14 Korrespondenci. 16 Program dnia. 16.05 Język angielski, kurs podstawowy. 16.35 Język niemiecki, kurs podst. 17 Dla dzieci: Cuda-czek. 17.30 Poradnia „Zaufanie”. 18 Poradnik dobrych obywateli. 18.30 Milionowe kontrakty progr. morski. 19.10 Kronika (Kr.). 19.30 Wieczór z dziennikiem. 20.15 Wtorek melomana — Wieczór wspomnień o B. Szabelskim. 21.15 24 godziny. 21.25 Premiera w dwójce — „Dom na skraju miast” — film fab. TV CSRS. 22.20 Mecenat — pr. o ochronie dóbr kult.	Środa I 6 TTR, RTSS — Uprawa roślin. 6.30 TTR, RTSS — Mech. roln. 11.05 Dla szkół: Hist. kl. 7. 12 Dla szkół: Chemia kl. 7. 12.45 TTR, RTSS — Jez. pols. 13.25 TTR, RTSS — Hist. 15.25 Progr. dnia. 15.30 NURT — Matematyka. 16 Obiekt. 16.20 Dziennik. 16.30 Dla dzieci Skakanka. 16.55 St. Sport. W przerwie meczu ok. 17.45 Losowanie Ekspres i Małego Lotka. 18.45 Dom i my. 19 Dobranoc. 19.10 Siódemka. 19.30 Wieczór z dziennikiem. 20.15 „Stracone złudzenia” — ang. film fab. 21.50 Dziennik. 22.05 St. Sport. 22.45 Trybuna krytyków progr. publ. kult.	Środa II 15.50 Progr. dnia. 15.55 Jez. ros. kurs podst. 16.25 Jez. ang. kurs podst. 16.55 Dla młodych widzów: Kino obywateli. 17.25 TWP: Jak się podobać? 17.55 Wszystko już było — Kompozycja — progr. publ. 18.30 Wieczory hist. — Polska przed Piastami. 19.10 Kronika (Kr.). 19.30 Wieczór z dziennikiem. 20.15 Wieczór przygody i podróży. 21.45 Ocalić od zapomnienia — Jest miasteczko... 22.20 24 godziny. 23.30 Bez recept — Niepowodzenia szkolne dzieci.	Czwartek I 6 TTR, RTSS — Jez. polski. 6.30 TTR, RTSS — Hist. 11.05 Dla szkół: Biologia kl. 6. 12 Dla szkół: Nauka o człowieku, kl. 8. 12.55 Dla szkół: Jez. polski, kl. 1-4 lic. 13.30 TTR, RTSS —	Czwartek II 16.10 Progr. dnia. 16.15 Dom i my. 16.30 Jez. franc. kurs podst. 17 Jez. ros., kurs podst. 17.30 Klaps — przewodnik kinomana. 17.55 Tydzień — progr. ekon. 18.25 St. Sport — Stadion kraju i świata. 19.10 Kronika (Kr.). 19.30 Wieczór z dziennikiem. 20.15 NURT — Nauki polit. 20.45 NURT — Matematyka. 21.15 24 godziny. 21.25 NURT — Psychologia. 21.55 Premiera w dwójce — Idea i miecz — cz. 3.	Piątek I 6 TTR, RTSS — Matematyka. 6.30 TTR, RTSS — Chemia. 11.05 Dla szkół: Praca a technika kl. 1. 12 Dla szkół: Wych. Obywatelskie, kl. 8. 12.45 TTR, RTSS — Matematyka. 13.25 TTR, RTSS — Biologia. 15 Red. szkolna zapowiada. 15.25 Progr. dnia. 15.30 NURT — Psychologia. 16 Obiekt. 16.20 Dziennik. 16.30 Dla dzieci: Piątek z Pankracym. 16.55 Mag. motoryzacyjny. 17.25 Dzień dobry, w kręgu rodziny. 18 „Najmłodszy z rodu Hamurab” ode. filmu fab. TV CSRS. 19 Dobranoc. 19.10 Siódemka. 19.30 Wieczór z dziennikiem. 20.15 „Konwój” — amer. film fab. 22.25 Dziennik. 22.40 Świat, ludzie, idee — progr. publ. międzynarod.	Piątek II 15.50 Progr. dnia. 15.55 Jez. franc. kurs podst. 16.25 Mam pomysły. 16.55 St. Sport — Poradnik turysty. 17.25 Młod. mag. techniki — Lidar. 17.55 Słowa za słowa. 18.25 Klub Jazz. St. Gama — Jazz Jamboree 79. 19.10 Kronika (Kr.). 19.30 Wieczór z dziennikiem. 20.15 Teatr wspomnień — 1969 — F. Karlin. 21.15 „Spóźniony gość”. 21.15 24 godziny. 21.25 Wieczór film.

10 lat Studium Ochrony Przyrody

Podyplomowe Studium Ochrony Przyrody im. prof. Stefana Myczkowskiego przy Wydziale Leśnym Akademii Rolniczej w Krakowie, do niedawna jedyne studium tego typu w Polsce, obchodzi swoje 10-lecie w jakże ważnej obecnie służbie ochrony i kształtowania naturalnego środowiska człowieka. Powstało ono w roku ogłoszenia znanego raportu sekretarza generalnego ONZ U Thanta pt. „Człowiek i środowisko”, a więc w okresie wielkiego zapotrzebowania na uzupełnienie kwalifikacji w zakresie ochrony przyrody na różnych płaszczynach działalności człowieka.

Studium ma na celu pogłębienie wiedzy w zakresie ochrony przyrody i jej zasobów. Nowoczesna ochrona przyrody obejmuje bowiem nie tylko ochronę gatunkową roślin i zwierząt, czy ochronę rezerwatów, lecz przede wszystkim racjonalną gospodarkę i ochronę zasobów przyrody, jak np. wody, powietrza atmosferycznego oraz racjonalną gospodarkę człowieka przyrodą i w przyrodzie.

W ciągu minionych 10 lat w zajęciach Studium uczestniczyło ponad 800 osób rekrutujących się z różnych zawodów. Absolwenci Studium przyczyniają się w poważnym stopniu do takiej realizacji swoich zadań zawodowych — aby uchronić dla przyszłych pokoleń piękno i wartości przyrody oczyszczać — przy równoczesnym spełnieniu postulatów gospodarki narodowej.

Uroczysta inauguracja kolejnego roku działalności Studium odbędzie się 19 listopada br. w auli PAN w Krakowie. (TG)

Kobiety o sobie

Zadanie ruchu kobiecego w świetle Wytycznych na VIII Zjazd PZPR był tematem plenum Krakowskiej Rady Kobiet. Posiedzenie prowadziła Maria Wojciechowska, przewodnicząca KKK. Uczestniczyły w nim przedstawicielki wszystkich środowisk kobiecych, które poruszały istotne problemy codziennego życia kobiet. Wiele mówiono o trudnościach w zaopatrzeniu, które uderzają przede wszystkim w kobiety prowadzące gospodarstwa domowe. Sporo było również głosów krytykujących brak gospodarności, marnotrawstwo i brak poszanowania pracy.

W czasie posiedzenia odbyła się m.in. uroczystość wręczenia odznaczeń i odznak. Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski wręczyła Hela Wiecek. Ponadto przyznano 7 Złotych Odznak „Za zasługi dla ziemi krakowskiej” oraz 8 Srebrnych, a także 8 Złotych Odznak „Za pracę społeczną dla miasta Krakowa” i 6 Srebrnych. (bog)

W czasie posiedzenia odbyła się m.in. uroczystość wręczenia odznaczeń i odznak. Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski wręczyła Hela Wiecek. Ponadto przyznano 7 Złotych Odznak „Za zasługi dla ziemi krakowskiej” oraz 8 Srebrnych, a także 8 Złotych Odznak „Za pracę społeczną dla miasta Krakowa” i 6 Srebrnych. (bog)

W Jaszczurowej Galerii Fotografii

Jaszczurowa Galeria Fotografii (Rynek Gł. 7) zaprasza na nową wystawę. W poniedziałek (19 listopada) o godzinie 18 otwarcie ekspozycji zatytułowanej „5x5” autorstwa Marka Jania, Jerzego Koby, Zdzisława Pacholskiego, Piotra Tomczyka i Andrzeja Świątlika. Równocześnie odbędzie się spotkanie z twórcami oraz wystąpienie teoretyczne krytyka Jerzego Buszy.

Kto zna „Doka”?

Rudowłose, duży kundel — „Dok” zginął 13 bm. na os. Oficerskim. Zrozpaczeni właściciele czekają — ul. Kona 15.

Teatr z Awinionu w Krakowie

W ramach obchodzonych obecnie Dni Kultury Francuskiej na małej scenie Teatru im. J. Słowackiego wystąpi gościnie francuski teatr z Awinionu ze spektaklem „Dziewczyna na stos”. Jest to sztuka o Joannie d'Arc wg J. Deltei w adaptacji Viviane Theophilides. Spektakle odbędą się 21 i 22 listopada o godz. 20.

Na zdjęciu: V. Theophilides i M. Uzw. (es)

Komunikat MO

Kierowca samochodu osobowego marki „Fiat 1200p”, który w dniu 21 września 1979 r. około godz. 17-ej przejeżdżając przez miejscowość Jaksice gm. Koszyce, woj. kieleckie był świadkiem potrącenia pieszego przez samochód osobowy, przesyłony jest o osobiste lub telefoniczne skontaktowanie się z posterunkiem MO w Koszycach, woj. kieleckie telefon 7, bądź Komendą Wojewódzką MO w Kielcach tel. 29-226.

Praca

KRAKOWA zatrudni renowowany zakład krawiecki. Tel. 335-71. g-7817

SOLIDNA pania do opieki nad 2-letnim dzieckiem — przyjmie. — Oferty 7855 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

MONTERA spawacza, może być rencista, solidnego — przyjmie zaraz zakład instalacji sanitarnych K. Akman, Kraków, Wawrzynca 33, tel. 131-55. g-8105

Nauka

Dodatkowe wpisy NA KURS kresleń technicznych przyjmuje „OSWIATA” Kraków, ul. MAZOWIECKA 3 telefon 334-73 i 394-23

Matrymonialne

BEZDZIETNA, przystojna wdowa, materialnie niezależna, mieszkanie superkomfortowe — pozna w celu matrymonialnym miłego, kulturalnego Pana, z minimum średnim wykształceniem, około 60 lat. Oferty 7855 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

Kupno

TRABANTA, rok 1975-1977 — kupię. Tel. 355-28.

TAKSOMETR kupię. Oferty 8000 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

OBRAZY kupię. Oferty 7835 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

STARE monety, zegarki, srebra i inne starocię — kupię. Oferty 7885 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

Sprzedaż

5 NOWYCH drzwi do nowego budownictwa, wane 150 cm oraz 4 fotele obrotowe „Swarzędzki” — sprzedam. Kraków, ul. Majora 10/15, po godz. 15 g-7180

FIAT 126 p, 1975 — sprzedam. Tel. 305-10. g-7851

WŁOSKIE buty narciarskie Nordica Cosmos nr 41, 42 — sprzedam. Tel. 361-95. g-7442

ZEGAR stojący oraz obrazy malarstwa polskiego — sprzedam. Oferty 7552 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

CZESKI do Zastawy 750 — sprzedam. Ul. Snyceńska 25/2. g-7461

RATLERKI oraz spaniele — sprzedam. Kraków, Kacelników 18/9. g-7659

SZYBY przednia Fiat 123 Sport, Zastawę 1100, rok produkcji 1978 oraz części — sprzedam. Oferty 7545 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

ZIL z silnikiem Leylanda — sprzedam. Mieczysław Karłowicz, Kozy 15/5, k. Bielska-Białej. g-7532

FLIZY, zegarek elektroniczny „Patience”, „Banfi Hajszesz” — sprzedam. Tel. 477-07. g-7522

FLIZY i terakotę — sprzedam. Nowa Huta os. Zielone 21/38. g-7513

FIAT 126 p, czerwiec 1978 — sprzedam. Kujawska 1/21, w godz. 10-14. g-7514

OPEL — Record 1700, metalik, stan idealny — sprzedam. Tel. 242-73.

JAMNIKI sprzedam. Kraków, ul. Straszewskiego 26/19. g-7941

POMIESZCZENIE

na pracownię dla architekta (w centrum) potrzebne zaraz. Tel. 215-43. — godz. 18-20. g-7679

CMENTARZ Rakowicki! Odstąpię piwniczkę — 5 miejsc. Tel. 355-70. g-7893

„MALUCHA” sprzedam. — Tel. 443-89. g-7387

FIATY 125 p. rok 1971 i 1972, po remoncie — sprzedam. Zgłoszenia: tel. 758-06. g-7952

POLTAX 1, kompletny — sprzedam. Os. Jagiellońskie 37/17. g-7956

KOZUCH damski, rozmiar średni — sprzedam. Kraków-Azory — Różyckiego 5/79, godz. 19.30-21. g-7838

KOZUCHY damskie — sprzedam. Tel. 836-86. g-7405

„BANFI Hajszesz” — sprzedam. Tel. 735-88. g-7733

SKODA 1000 MB — pilnie sprzedam. Krowoderskich Zuchów 15/45. g-7779

NUTRIE hodowlane — sprzedam. Tel. 161-23. g-7720

FIAT 127 p — sprzedam. Kraków, Szopena 27/1, po godz. 17. g-7690

GARAŻ murowany na Azorach — sprzedam. — Oferty 6564 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

SYRENE 105 L, nową — sprzedam lub zamienię na Fiat 125p. Oferty 6535 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

Lokale

KRAKOW-OLSA III: Mieszkanie M-3 własnościowe — sprzedam. Tel. 293-39, wieczorem. g-7534

Nieruchomości

KUPIE dom murowany, jednorodzinny, z ogrodem, blisko tramwaju. Oferty 7791 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

Zguby

POZOSTAWIONO torbę biżuterii z narzędziami w takówce, na trasie Kpółówek — ul. Dworcowa Proszę o zwrot za nagrodą. Zenon Hebel, Dworcowa 5/14. g-7627

BAHR Andrzej, Kraków, Beniowskiego 17 — zgubił legitymację studencką, wydaną przez AWP Kraków. g-7688

Różne

POSZUKUJE pomieszczenia na pracownię bielizniarską. Tel. 805-89. g-7829

ŁOZECZKA, wózki dziecięce, drzwi harmonijkowe, linoleum, terakoty, bojlery, spawarki, grzejniki rurowe, siatki ogrodzeniowe, hodowlane, techniczne, rury, kolanka, piecowe — poleca Łódzinski, Kraków, Pstrowskiego 35. g-5536

DYWANY — wykładziny dywanowe — kryształ, bez zdejmowania z podłogi, u Klienta w domu, zachodniolodziejską szampuniarką „Privilieg” Leszek Zubiel, tel. 240-57, godz. 14-18. g-7841

USZCZELNIA okna, wymienia śruby okienne, osadza kołki, montuje karнизy (także z dostawą) — Papużyński, tel. 421-21 i 458-84. g-7893

RESTAURACJA

„WARSZAWIANKA”

WSS w Krakowie przy ul. I Maja 4

ZAPRASZA MIŁYCH GOŚCI — codziennie w godzinach od 10 do 24 — polecając specjalność swej kuchni:

paprykarz z kurcząt

oraz zrazy zawijane

Restauracja prowadzi też

kuchnię dietetyczną

w godzinach od 12 do 17, w soboty i niedziele w godzinach od 12 do 16.

Ponadto codziennie, z wyjątkiem poniedziałków, w godz. od 21 do 3

PROGRAMY ROZRYWKOWE z udziałem artystów polskich i zagranicznych. Dancinigi odbywają się codziennie w godzinach od 19 do 24.

Kierownictwo zakładu przyjmuje również zamówienia na organizowanie bankietów i przyjęć okolicznościowych. — Zamówienia można składać osobiście lub telefonicznie — telefon nr 267-33.

K-7741

Ognisko Na Kozłowiec zaprasza na „Bieg po zdrowie”

MIŁO nam donieść o uruchomieniu kolejnego szóstego już punktu „Biegu po zdrowie” w naszym mieście i województwie. Punkt będzie czynny na osiedlu Na Kozłowiec a inicjatorami są działacze tamtejszego, istniejącego przy Krakowskiej Spółdzielni Mieszkaniowej, ogniska TKKF, z prezesem Włodzimierzem MIELCZAKIEM na czele.

— Staramy się prowadzić szeroką działalność rekreacyjną na naszym osiedlu — mówi W. MIELCZAREK. Mamy już cztery sekcje — gimnastyki rekreacyjnej, badmintona, tenisa stołowego i szachów — teraz chcemy włączyć się aktywnie do prowadzonej przez was akcji „Biegu po zdrowie”, uważając, iż będzie to pożytkiem dla wciąż rosnącej liczby mieszkańców, liczącego już dziś z górą 18 tysięcy osiedla. Od kilku tygodni prowadziliśmy „Bieg po zdrowie”, tak na próbę, by zobaczyć jak nam się to uda. Teraz jesteśmy już po „wstępnym rozruchu” i uważam, że możemy śmiało podjąć się prowadzenia zajęć, zapraszając do udziału wszystkich mieszkańców osiedla i okolicy. Bieg będzie siedzibą naszego ogniska, przy ul. Spółdzielców 3, skąd będziemy wyruszać w teren na zajęcia, zgodnie z harmonogramem całej akcji, w każdą niedzielę o godzinie ósmej.

Ciesząc się z powstania nowego punktu „Biegu po zdrowie” życzymy działaczom ogniska Na Kozłowiec wytrwałości i dużej frekwencji. Równocześnie przypominamy, iż w nadchodzącą niedzielę, 18 listopada, wszystkie punkty „Biegu po zdrowie” czekają na krakowian, którzy dbają o swe zdrowie, dobre samopoczucie, kondycję fizyczną.

Zapraszamy więc, po raz pierwszy do punktu Na Kozłowiec przy ul. Spółdzielców 3 oraz do naszych dotychczasowych punktów, które mieszczą się w:

- Podgórze (w hali Korony przy ul. Pstrowskiego 9);
  - Parku Jordana (w pawilonie Krakowianki przy sadzawce);
  - Nowej Hucie (w hali Wandry przy ul. Bulwarowej);
  - Skawinie (w Międzyzakolnym Ośrodku Sportowym przy ul. Szkolnej);
  - Prokocim Nowym (w Szkole Podstawowej nr 117 przy ul. Kurczaka 15).
- Przypominamy jednocześnie, iż zajęcia rozpoczynają się we wszystkich punktach o godzinie ósmej.

Z ukosa

Telewizyjny niewypał z olimpijskim totkiem

PIĘKNIIE wyreżyserowanym widowiskiem (autor Włodek Bielicki) uczyniła milionowych widzów polska telewizja w minioną środę. Odbiło się bowiem losowanie olimpijskiego totka tym razem w Warszawie. Program miał bogatą oprawę, wspominkowe zdjęcia filmowe z igrzysk, ciekawy jak zwykle komentarz B. Tomaszewskiego, potem prezentacja w studio polskich, najbardziej zasłużonych sportowców, piosenki i wreszcie nastąpił moment kulminacyjny — losowanie, którego dokonali nasi sportowcy, złoci medalści.

Program był jednak niefortunnie zrobiony, pozwalał bowiem na wysnuwanie wniosków, iż całe losowanie to „lipa”, że audycja była wcześniej nagrana. A to z kolei stanowiło podstawę do wysnuwania zastrzeżeń, odczuwania uczucia losowania.

Zapyta ktoś skąd nasze twierdzenie, iż audycja została nagrana wcześniej. Odpowiedź jest bardzo prosta. Otóż w programie występowali m. in. siatkarze, złoci medalści z Montrealu — Wójciewicz i Stefanski, a także ich trener Hubert Wagner. Tymczasem jeszcze kilkanaście minut przed emisją programu tych samych zawodników i trenera można było „na żywo” oglądać w krakowskiej hali Hutnika podczas meczu Legii z Hutnikiem...

Jednym z walorów współczesnej telewizji jest możliwość elektronicznego montażu i wcześniejszego nagrywania nawet i małych fragmentów programu. W omawianym przypadku wypadło dla uniknięcia niejasności przed samym kulminacyjnym momentem wyrażenie zapowiedzieć: „A teraz proszę Państwa, już na żywo, bezpośrednio ze studia moment losowania, poprzednie fragmenty zostały bowiem nagrane wcześniej...” (Wi-Gr)

BAUNATAL. W eliminacyjnym meczu turnieju olimpijskiego Norwegia pokonała RFN 1:0 i tym samym zapewniła sobie awans do finału olimpijskiego.

LONDYN. Wojciech Fibak awansował do trzeciej rundy rozgrywek tenisowego turnieju Grand Prix po zwycięstwie nad Marty Riesenem 6:1, 6:4.

KOSZYCE. Piłkarze Wisły przebywali w Czechosłowacji, gdzie rozegrali dwa spotkania towarzyskie. W pierwszym wysoko pokonali II-ligowy zespół Druztvenik Cana 8:2, w drugim ulegli I-ligowej drużynie VSS Koszyce 1:2.

Telegraficznie

PRAGA. Podczas międzynarodowego turnieju w siatkówce mężczyzn akademicka reprezentacja Polski wygrała z reprezentacją juniorów CSRS 3:0.

HAALSTAD. Polscy piłkarze rezerwy w ostatnim meczu eliminacyjnym turnieju o Puchar Świata pokonali Szwecję 1:0 i zakwalifikowali się do finału.

SCHIEDAM. W drugim swym występie podczas międzynarodowego turnieju w piłce ręcznej kobiet o Puchar Holandii Polki pokonały reprezentację gospodarzy 17:15.

HUTNIK NA TRZECIM MIEJSCU

Stalowy Puchar Nowej Huty dla siatkarzy Legii

W HALI krakowskiego Hutnika zakończył się wieczór trzynastego turnieju siatkarzy o Stalowy Puchar Nowej Huty. Impreza przyniosła generalny sukces drużynie warszawskiej LEGII, która wygrała wszystkie spotkania. Drugie miejsce zajął Piomien

Wyprawa „Białej gwiazdy” do Mielca pod znakiem nadziei i niepewności

SEZON piłkarski dobiega powoli końca. Po niesmacznym zakończeniu występów międzynarodowych, jakim był mecz naszej „olimpijskiej” drużyny w Miskolcu, przed nami jeszcze trzy serie spotkań ekstraklasy i dwie kolejki gier II ligi. Kiedy piszę te słowa za oknem świeci słońce, jest ciepło. Gdyby pogoda taka utrzymała się i przez najbliższe dwa dni moglibyśmy mierne widowiska oglądać przynajmniej w

jako takich warunkach atmosferycznych. Piszę na wyrost — mierne — trudno jednak spodziewać się czegoś innego po naszych „mistrzach” futbolowego kunsztu, którzy przecież od dawna już raczą nas widowiskami stojącymi na słabym a jakże często na wręcz kompromitującym poziomie. Nie mam nadziei by nagle, pod koniec sezonu coś się w postawie zawodników, ich chęciach do walki o piłkę zmieniło na lepsze i to — taki sposób byśmy załasczynowani wydarzeniami na boisku nie odczuwali zimna, nie reagowali na padający deszcz czy śnieg.

Wista wystąpi na mieleckim stadionie, przeciwko Stali. Różnica pozycji w ligowej tabeli między obu rywalami jest

ogromna, krakowianie na 3 miejscu z dorobkiem 15 pkt., mieleczanie na trzynastej pozycji z 9 uzyskanymi punktami. Na tej podstawie można wysnuć stwierdzenie, iż zdecydowanymi faworytami meczu są piłkarze „Białej gwiazdy”. Jednak przy wyrównanym i niskim poziomie naszej pierwszej ligi (nie tylko zresztą pierwszej) różnica nawet 10 miejsc w tabeli o niczym nie świadczy. Stal, o której ostatnio bardzo głośno było w Polsce, nie z racji wyników, ale skandalicznego trybu życia graczy, zaczyna jakby otrząsać się z tego wszystkiego. Piłka ze mieleccy starają się wygrywać mecze, by sukcesami na boisku uspokoić kibiców. Wygrana w Warszawie z Legią przed dwoma tygodniami wydaje się potwierdzać te opinie, choć lansowane są także poglądy, iż Legia dała mieleczanom punkty wzajemian za zgodę na grę w słoteczonym zespole E. Zaleźnego.

Mogą więc kibice wiślaków, patrząc na tabelę, mieć nadzieję na wygrana krakowian, ale muszą się też obawiać o losy drużyny, jeśli bowiem wygrana Stali była efektem zwykłej formy tego zespołu to...

A oto zestawienie par 13 kolejki ekstraklasy: Stal — Wista, GKS — Arka, Szombierki — EKS, Zagłębie — Śląsk, Odra — Legia, Lech — Górnik, Widzew — Ruch, Zawisza — Polonia.

Na drugim froncie najciekawszy mecz grupy II odbędzie się na Suchych Stawach, gdzie odabijający w ekspresowym tempie straty Hutnik podejmie wicelidera tabeli, warszawską Gwardię. I tu mimo dzielącej oba zespoły różnicy aż

9 miejsc w tabeli trudno typować faworytów. Krakowianie zwyciężyli w czterech kolejnych meczach, gwardziści w tym czasie pogubili punkty, utracili przodownictwo na rzecz lubelskiego Motoru. W ich szeregach nie gra Antoni Szymanowski, stanowiący podporę defensywy. Przed zespołem krakowskim wielka szansa uzyskania piętego zwycięstwa.

Cracovia pojechała do Radomia na spotkanie z Bronią. Przed tygodniem w pojedynku ze słabszym z duetu radomskiego zespołem — Radomiakiem, krakowianie, na swoim boisku, uzyskali zaledwie remis. Teoretycznie w meczu z zajmującą trzecią lokatę w tabeli Bronią są skazani na porażkę. Czy praktyka potwierdzi teorię — zobaczymy. Oby nie! (lang)

W lidze międzywojewódzkiej

14. PRZEDOSTATNIA kolejka spotkań rundy jesiennej IV grupy piłkarskiej ligi międzywojewódzkiej stać będzie pod znakiem pojedynku lidera Stali Rzeszów z Wiśłoką Dębica (trzęście miejsce w tabeli, tylko jeden punkt mniej od lidera). Do ścisłej czołówki dołączyła ostatnio Garbarnia (5 miejsce). Grac tym razem będą „garbarze” na wyjeździe w Mielcu z rezerwą tamtejszej I-ligowej Stali.

W Krakowie obejrzymy w akcji jedynie piłkarzy Prokocimia, który podejmować będzie Czujaj Przemysł. Krakowski Wawel walczy na wyjeździe w Przemyśle z Polną.

Ponadto grać będą: Czarni Jasio — Stal Sanok, Karpaty Krosno — Sandecja, Błękitni Tarnów — Glinik Gorlice, pauzując tym razem tarnowska Unia.

Katowicki AZS i Stal z Brzegu pod krakowskimi kosztami

ŚWIETNIE spisujący się duet krakowskich koszykarek Wista — Hutnik podejmować będzie w kolejnych spotkaniach o mistrzostwo ekstraklasy zespoły Stali Brzeg i AZS Katowice, stając do tych pojedynków w roli faworytek.

Rywalki krakowianek w tej serii gier to drużyny zajmujące niskie miejsca w tabeli. Katowiczanki to zespół beniaminka tej klasy rozgrywkowej, który w siedmiu dotychczasowych meczach uzyskał tylko jedną wygraną. Stal ma za sobą szereg sezonów w I lidze, ale zawsze jest to zespół „środką” tabeli, opierający swe sukcesy głównie na zwycięstwach odnoszonych na swoim terenie, przy dobrej dyspozycji strzeleckiej asa atutowego drużyny — Wasikówny. W meczach na obcych boiskach Stal już nie jest tak groźna.

Sądźmy więc, iż konto krakowskiego duetu powiększy się o komplet punktów. Wista dzięki zrównaniu się ilością gier z EKS-em (gra tylko jeden mecz) wysoruje się tym samym samodzielnie na czoło tabeli, a Hutnik może przesunąć się w górę, przed Lecha, na trzecie miejsce, lub nawet na pozycję wicelidera, gdyby np. EKS potknął się i przegrał mecz z Włókniarzem Pabianice.

A oto zestawienie par: Hutnik i Wista grają ze Stalą i AZS Katowice, AZS Poznań i Spółnia Gdańsk podejmują Lecha i Olimpię a EKS gra z Włókniarzem.

Pod kosztami II ligi

WYPRAWA krakowskiego drugoligowego duetu koszykarskiego — Korony i Hutnika do Warszawy odbędzie się tylko w połowie, PZKosz. widząc bowiem jak pobawiany A. Sudy Hutnik przegrywa mecz za meczem zlitował się nad tą drużyną i przełożył mecze ze Skrą (w tym tygodniu) i Koroną (z 25 bm.) na późniejsze terminy, kiedy czołowy zawodnik klubu wróci wraz z kadrą narodową z oceanicznego tournée po USA. Tak więc tylko Korona pojedzie do stolicy na ciężkie mecze z AZS AWF. Akademicy to trudny rywal, jeden z kandydatów do zwycięstwa w tej klasie rozgrywek. Sądzić należy, iż podgórze wróci tym razem do domu bez wygranej.

Koszykarki krakowskiego AZS zerwały się do boju, wygrały kilka spotkań nawet wygrywając (ostatnio dwa mecze ze Starem w Starachowicach) i awansowały na 6 miejsce w tabeli. Trener W. Radzikowski zapowiada dalszy marsz swego zespołu w górę tabeli. W tej serii gier akademicki podejmują w hali UJ drużynę Stali ze Stalowej Woli.

Z życia TKKF

OGNISKA TKKF Na Kozłowiec i „Apollo” były organizatorami otwartych turniejów klasyfikacyjnych w badmintonie. Po dwóch turniejach na czele znajdują się wśród mężczyzn: J. Banaś przed L. Korcala i W. Adamowiczem, wśród pań: M. Domańska przed A. Zaczynską i U. Gurowską, w deblu mężczyzn S. Wiązowski i W. Adamowicz, a w grze mieszanej L. Korcala i M. Domańska.

CADIZ. W towarzyskim meczu piłkarskim Dania odniosła niespodziewane zwycięstwo nad Hiszpanią 3:1.

— Nazywa się Terry Lennox. Pracuje w filmie.
— To wspaniale — zauważył z sarkazmem. Wsadził głowę do taksówki i przypatrywał się siedzącemu w rogu Terry’emu. — Nie wydaje mi się, żeby ostatnimi czasy pracował. Nie wydaje mi się również, żeby ostatnimi czasy spał pod dachem. Powiem nawet więcej, to jest wódeczka, którego powinniśmy chyba zapisać.

— Nie chce mi się wierzyć — odparłem — by pańska liczba zatrzymała była tak niska. To chyba niemożliwe w Hollywood.

Głina ciągle przyglądał się Terry’emu. — Jak się nazywa pański przyjaciel, kolego? — spytał go.
— Philip Marlowe — wolno odpowiedział Terry. — Mieszka na Yucca Avenue w Laurel Canyon.

Policjant obrócił się i wykonał ruch ręki. — Mógł pan mu to przed chwilą powiedzieć.

— Mogłem, ale nie powiedziałem.
Wpatrywał się we mnie przez chwilę. — Tym razem uwierz panu — powiedział. — Ale niech go pan zabierze z ulicy. — Zawrócił do wozu policyjnego.

Wsiadłem do taksówki i ruszyliśmy do miejsca, gdzie parkowałem swój wóz. Wręczyłem kierowcy obiecany pięćdziesiąt dolarów banknot. Rzucił na mnie wzrokiem i pokłuszył głową.

— Tylko tyle co na liczniku, bracie. Jeśli ma pan ochotę, to może być równy dolar. Mnie też kiedyś przycisnęło. We Frisco. Nie zdarzyło mi się wtedy, by mnie ktoś zabrał taksówką. To miasto bez serca.

— San Francisco — powtórzyłem mechanicznie.
— Nazywam się Frisco. — Wziął dolara, powiedział „dziękuję” i odjechał.

Przeniósł się do mojego wozu. Podjechałem do knajpki, w której hamburgery były jadalne. Gdzie indziej smakowały jak to, co kofka przyniosła z ogrodu. Zamówiłem parę hamburgerów i butelkę piwa dla

Terry’ego, a później pojechaliśmy do mnie. Schody ciągle mu jeszcze sprawiały trudność, ale dysząc i uśmiechając się dał w końcu radę. Godzina później, kiedy się ogolił i wykąpał, wyglądał całkiem po ludzku. Pochodziłem go do kieliszkiem.

— Na szczęście zapamiętał pan moje nazwisko — powiedziałem.

— Starałem się je zapamiętać — odparł. — Odszukałem pana w książce telefonicznej.

— No to dlaczego pan nie zatelefonował? Mieszkał tu stale. Tu też mam swoje biuro.

— Nie chciałem panu zawracać głowy.

Powinien był pan to zrobić. Nie wygląda na to, by miał pan za dużo przyjaciół.

— No, mam przyjaciół — odparł. — Dość specyficznego rodzaju. — Pokręcił stojącym na stole kieliszkiem.

— Proszę o pomoc nie przychodzi łatwo — szczególnie kiedy to wszystko jest z winy człowieka.

— Spojrzal na mnie ze zmeżonym uśmiechem. — Może uda mi się kiedyś przestać pić. Pewnie tak mówią wszyscy pijacy?

— Kuracja trwa trzy lata.

— Trzy lata? — To go wstrząsnęło.

— Zazwyczaj tyle. Wchodzi się w inny świat. Trzeba się przyzwyczaić do jaśniejszych kolorów, cieńszych dźwięków. Mogą też być nawroty. Wszyscy ludzie, których się dobrze znało zaczynają się wydawać nieco

dziwni. Większości z nich nawet się nie lubi, a oni też nie obdarzają człowieka zbytnią sympatią.

— To nie byłoby nic specjalnego nowego. — Odwrócił się i spojrzał na zegar. — W przechowalni bagażu na stacji autobusowej w Hollywood mam walizkę wartą dwieście dolarów. Gdybym ją odebrał i zastawił, to za uzyskaną sumę mógłbym kupić tanie walizki oraz bilety autobusowe do Vegas, gdzie mogę dostać pracę.

Nie na to nie odrzekłem. Pokiwałem tylko głową, obracając szklankę w rękę.

— Myśli pan pewnie, że na ten pomysł mogłem wpadć znacznie wcześniej?

— Myślę, że za tym wszystkim kryją się sprawy, które nie należą do mnie. Czy ta praca to coś pewnego, czy tylko nadzieja?

— To murowane. Gość, którego dobrze znałem w wojsku, prowadził tam duży lokal pod nazwą Terrapin Club. Oczywiście jest w jakimś stopniu — tak jak oni wszyscy — lewy, ale to sympatyczny facet.

— Mogę panu dać bilety autobusowe i jeszcze trochę ponadto. Ale chciałbym, żeby za te pieniądze kupił pan coś z czego przez jakiś czas przynajmniej miałby pan pożytek. Może rzeczywiście warto, by pan do niego zatelefonował.

— Dziękuję, ale to niepotrzebne. Randy Starr nigdy mnie jeszcze nie zawiodł. A walizkę mogę zastawić za pięćdziesiąt dolarów. Wiem z doświadczenia.

— Niech pan słucha — odparłem. — Dam panu tyle, ile pan potrzebuje. Nie należę do sentymentalnych naiwniaków. Niech pan bierze to, co daje i sprawnie się dobrze. Mam jakieś dziwne uczucie na pański temat, z którego chciałbym się wyzwolić.

(Ciąg dalszy nastąpi)

(4)

(1)